

ტრანს წინააღმდეგობის მეთოდოლოგიები

დინ სპეიდი

მთარგმნელი: ლაშა ქავთარაძე

შესავალი

გასული ათი წლის განმავლობაში, ტრანს საკითხები და ტრანს აქტივიზმი გასცდა იურისპრუდენციის, კულტურის თუ აქტივიზმის სფეროს და ახალი ენერჯითა და ხილვადობით წამოიჭრა. სწრაფი ტემპით იზრდება ტრანს უფლებების დაცვის გარანტიები კანონმდებლობაში. აშშ-ის 7 შტატში ტრანს იდენტობის ან გამოხატვის საფუძველზე დისკრიმინაცია უკვე შტატის მასშტაბით არის ცალსახად აკრძალული დისკრიმინაციის კატეგორიებს შორის¹. თუკი, 2000 წელს, ანტი-დისკრიმინაციული კანონი გენდერული იდენტობის გამოხატვასთან დაკავშირებით მოსახლეობის მხოლოდ 5,3%-ს შეეხებოდა, 2005 წლისთვის ეს რიცხვი 28 %-მდე გაიზარდა². ამავდროულად, მრავალფეროვანი გახდა მედიაში ტრანსრეპრეზენტაციის ფორმები – ტრანს პერსონაჟები გასცდნენ ტრადიციულ, კრიმინალის თუ მკვლელობის მსხვერპლის როლებს (მაგალითად, ფილმებში Boys Don't Cry და Law and Order) და გაცილებით ნაკლებ სადავო პერსონაჟებად მოგვევლინენ, მაგალითად, TransGeneration-ში თუ Transamerica-ში. კიდევ უფრო მნიშვნელოვანია, რომ ადგილობრივი, შტატის თუ სახელმწიფოს მასშტაბის ტრანს აქტივიზმი ცვლის აქტივისტურ მოძრაობებში ჩართული ადამიანების სტატუსებს. ორგანიზაციებმა, რომლებიც, ტრადიციულად, მხოლოდ სექსუალური ორიენტაციის საკითხებზე იყვნენ ფოკუსირებულნი, დაიწყეს ტრანს ინკლუზიური ენის გამოყენება თავიანთ მისიის განაცხადებში და, რაც შემთხვევაში, თავიანთ სახელებშიც. ზოგიერთ ქალაქში კი, ორგანიზაციები, რომლებიც ტრანს თემს სერვისებს აწვდიან, უფრო და უფრო ინტენსიურად იყენებენ ტრანს ინკლუზიურ ენას შიდა

მოხმარების ფორმებში, კითხვარებსა თუ სხვა ხელსაწყოებში. ზოგადად, ტრანს აქტივისტები და ჩვენი მოკავშირეები დღის წესრიგში აყენებენ ტრანს ადამიანებისთვის პირველადი საჭიროებების ხელმისაწვდომობის თუ პოლიტიკურ მოძრაობებში მონაწილეობის საკითხებს, იქნება ეს შპრიცების გაცვლის ან უფასო საუნივერსიტეტო კლინიკების პროგრამებში თუ სათემო ცენტრებისა და გრასრუთ აქტივისტების შეხვედრებსა და ღონისძიებებში მონაწილეობა.

ამავდროულად, ცხადი წინსვლის მიუხედავად, ტრანს თემისადმი დისკრიმინაციისა და ძალადობის პრობლემა კვლავაც მთელი სიმძაფრით დგას. ლესბოსელთა უფლებების ეროვნული ცენტრისა და ტრანსგენდერთა სამართლებრივი ცენტრის მიერ 2003 წელს ჩატარებულმა კვლევამ აჩვენა, რომ თითქმის ყოველ მეორე რესპონდენტს გამოცდილი აქვს გენდერული იდენტობის ნიშნით დისკრიმინაცია დასაქმების ადგილებზე; ყოველ სამ ადამიანში ერთზე მეტ რესპონდენტს განუცდია დისკრიმინაცია საერთო საცხოვრებლებში; თითქმის ყოველი მესამე ადამიანი გამხდარა დისკრიმინაციის მსხვერპლი საცხოვრებლის შოვნისას; რესპონდენტების 30%-ზე მეტი ყოფილა დისკრიმინირებული ჯანდაცვის სერვისების მიღებისას; ყოველ ოთხ ადამიანში, ერთზე მეტი რესპონდენტი გამხდარა პოლიციის ოფიცრების მხრიდან შევიწროების თუ არასათანადო მოპყრობის მსხვერპლი; ყოველი მეხუთე რესპონდენტი გამხდარა დისკრიმინაციის მსხვერპლი სოციალური სერვისების მიმწოდებლისგან; ხოლო რესპონდენტების 14%-ს განცდილი აქვს დისკრიმინაცია წინასწარი დაკავების იზოლაციორებსა და ციხეებში.

ამასთან, ტრანს უფლებებთან დაკავშირებულ სხვადასხვა სფეროში ისე გადაიდგა ნაბიჯები უკან, რომ ამ პროცესებს მხოლოდ და მხოლოდ მცირე დისკუსია მოჰყვა და მას არ დათმობია სათანადო ყურადღება. საიდენტიფიკაციო დოკუმენტების რეგულირებასთან დაკავშირებით შესულმა ცვლილებებმა და ბუშის ადმინისტრაციის მიერ გამოცხადებული „ტერორიზმის წინააღმდეგ ომის“ ფარგლებში გაზრდილმა თვალთვალმა საფრთხე შეუქმნა ტრანს ადამიანების შესაძლებლობებს, მიგველო გენდერისა და იდენტობის შეცვლასთან დაკავშირებული დოკუმენტები, რაც ერთგვარ გასაღებს წარმოადგენს უსაფრთხო გარემოში ცხოვრებისა და მუშაობისთვის. ბოლო დროს, იმიგრაციის კანონში შესულმა ცვლილე-

ბებმა, აშშ-ში იმიგრაცია გაურთულა იმ ტრანს ადამიანებს, რომელთაც ემუქრებათ დევნა თავიანთ ქვეყანაში. ამ თემას დეტალურად ქვემოთ განვიხილავთ. ასევე, ქვეყნის მასშტაბით კანონისა და პოლიტიკის მნიშვნელოვანმა ცვლილებებმა, რაც ძირითადად საფრთხეს უქმნიდა ღარიბებსა და იმ ადამიანებს, რომლებიც სისხლისსამართლის თუ იმიგრაციის სისტემის სამიზნეებს წარმოადგენენ, არაპროპორციული გავლენა იქონია ტრანს ადამიანებზე. ამის მიზეზი ჩვენი სიღარიბისა და პოლიციის მხრიდან ჩვენზე ძალადობის თუ დაპატიმრების არაპროპორციულად მაღალი საფრთხეა. ასეთი ცვლილებები იყო, მაგალითად, „კეთილდღეობის რეფორმა“, 1996 წელს შესული ცვლილებები ფედერალურ საიმიგრაციო კანონში, „სამი შეცდომის კანონი“ (three-strikes law) და „ნარკოტიკების წინააღმდეგ ომის“ ფარგლებში შემუშავებული ტაქტიკები. ამ და სხვა კონსერვატიულმა, რასისტულმა, იმიგრანტებისა და ღარიბების წინააღმდეგ მიმართულმა ინიციატივებმა ფედერალური მთავრობის მხრიდან მავნე გავლენა იქონია ყველაზე მოწყვლად ტრანს თემებზე გასული ათწლეულის მანძილზე.

ამ კომპლექსურ, წინააღმდეგობრივ კონტექსტში, სადაც ტრანს ადამიანები დაცვის, ძალადობისა და რეპრეზენტაციის სამიზნეები არიან, სხვა სოციალური მოძრაობებისთვის დამახასიათებელი არაერთი სადავო საკითხი წამოიჭრა. ეს საკითხებია: ვის ვგულისხმობთ ტერმინში „ტრანსი“? რა ურთიერთობაა გენდერულ იდენტობაზე ორიენტირებულ სოციალურ ცვლილებაზე მუშაობას, ჩაგვრის გამოხატვასა და სექსუალური ორიენტაციის დათრგუნვას შორის? ტრანს იდენტობასთან დაკავშირებული რა ტიპის ნარატივები უნდა უნდა გამოვიყენოთ აქტივიზმში? როგორ არის რასიზმისა და თეთრკანიანთა უპირატესობის რწმენის ანალიზი ჩართული ან გამოტოვებული ტრანს საკითხებში? რა ურთიერთმიმართება არსებობს გენდერულ იდენტობასა და გამოხატვას, ჩაგვრის წინააღმდეგ მუშაობასა და ფემინიზმს შორის? ვისთნ უნდა ვიყოთ მოკავშირეები? ჩვენი მუშაობის რომელი ნაწილი და „ტრანს თემის“ ნებისმიერი ტიპის განსაზღვრების რომელი შემადგენელი ნაწილი უნდა იყოს ჩვენი პრიორიტეტი? როგორი მიდგომა უნდა გვქონდეს გენდერის განსაზღვრის ლეგალურ და სამედიცინო რეგულაციებთან დაკავშირებით, კონკრეტულად კი, ტრანს ადამიანებთან მიმართებით, ვინაიდან გარკვეული ცვლილებების მიღწევას

ცვდილობთ? რა ტიპის დამატებით ცვლილებებზე უნდა გავამახვილოთ ყურადღება და რა ტიპის დამატებითი ცვლილებები უნდა ავირიდოთ თავიდან, რათა ჩვენი ჩავკრა არ გაძლიერდეს?

ხშირად, ეს საკითხები „მოდრაობის ხედვების“ შესახებ არსებული დებატების გარშემო ორგანიზდება ხოლმე. როგორც ამას არაერთი მკვლევარი თუ აქტივისტი აღნიშნავს, გასული 25 წლის მანძილზე, აშშ-ში კონსერვატიზმის მზარდმა ტალღებმა შეუძლებელი გახადა არსებული ძალაუფლებრივი მიმართებების, ეკონომიკური და რასობრივი სტრუქტურების ალტერნატივების წარმოდგენა³. ქვეყანაში მიმდინარე პოლიტიკურ დისკუსიებში მორალის ქრისტიანული, კონსერვატიული ვერსია დომინირებს, ხოლო სამოქალაქო უფლებებსა და თავისუფლებებზე, ღარიბი ადამიანებისა და მიგრანტების უფლებებზე გამუდმებული თავდასხმების საპასუხოდ, საზოგადოებრივი ნარატივი უფრო და უფრო რეაქციონერულია და მხოლოდ „არ წამართვა ეს უფლებების“ მოთხოვნაზე ორიენტირებული, ნაცვლად ძალთა ხელახალი გადანაწილების შესახებ პოზიტიური ხედვის ჩამოყალიბებისა. ეს ყველაფერი კი, ხშირად, თავად მოძრაობებში კონსერვატიული დღის წესრიგისკენ შებრუნებას ნიშნავს⁴. აღნიშნულ დღის წესრიგს მისი მხარდამჭერები ხშირად აუცილებლად მიიჩნევენ, მაგრამ არაერთი კრიტიკოსი აღნიშნავს, რომ იგი ყველაზე მარგინალიზებული ადამიანებისათვის ყველაზე მნიშვნელოვან საკითხებს არ ითვალისწინებს⁵. ამ წინააღმდეგობების ფონზე, შეკითხვები ჩნდება მუშაობის მასშტაბსა და პრიორიტეტებზე, ისევე როგორც ხელმძღვანელობისა და გადაწყვეტილებების მიღების ლეგიტიმურობასთან დაკავშირებით.

ამ ესეში, მინდა, განვიხილო ხედვასა და სტრატეგიასთან დაკავშირებული საკითხები, რამდენადაც ისინი გენდერულ იდენტობასა და გამოხატვასთან დაკავშირებული სოციალური ცვლილებებისთვის საჭირო სამუშაოს განწევას შეეხებიან. აღნიშნულ საკითხებს ვუდგები როგორც აქტივისტი და პრაქტიკოსი იურისტი, რომელიც სხვადასხვა სტრატეგიის გამოყენებით ცდილობს, შეამციროს და აღმოფხვრას სახელმწიფოს მიერ გენდერთან დაკავშირებული სხვადასხვა რეგულაცია და იძულება. ასევე, აქ, გამოვიკვლევ არსებულ წინააღმდეგობებსა და უხერხულობებს, რათა შემოგთავაზოთ ხედვა და ანალიზის მეთოდი იმ კომპლექსური, ყოველდღიური სირთულეების შესასწავლად, რომლის გადალახვაც უწევთ გენდერული რეგულაციებისა და ჩავკ-

რისთვის წინააღმდეგობაში ჩაბმულ ინდივიდებსა თუ ორგანიზაციებს. ასეთი შეთავაზებები ყოველთვის არაადეკვატური და პერსპექტივაზე მიბმულია, თუმცა მსგავსი ანალიზის მცდელობის გარეშე, მოგვიწევს, რომ კონსერვატიულ ნორმებს დავემორჩილოთ, რაც კარგს არაფერს გვიქადის.

სირთულეები, რომელიც თან ახლავს ელემენტარულ თვითგადარჩენის, უსაფრთხოებისა და პოლიტიკური ჩართულობისათვის ბრძოლას, საზოგადოების იმ ნაწილის, რომელიც გამუდმებით მარგინალიზებული, კრიმინალიზებული და სისასტიკის მსხვერპლი ვართ, ხშირად შესაძლებლობას გვართმევს, რომ განზე გავდგეთ და კითხვა დავსვათ მიზნის მიღწევის მეთოდების შესახებ. ვშიშობ, ტრანს აქტივიზმი ხშირად სტრატეგიებს სესხულობს კარგად ჩამოყალიბებული და ხილვადი გეი და ლესბი აქტივიზმისგან, მათი წარმატებულობის გამო, თუმცა ასეთ დროს, ვერ ვხედავთ იმ ნაკლოვანებებს, რაც ამ შესაძლებლობების უპირობოდ გადმოღებას შეიძლება მოჰყვეს. ჩავგრის საწინააღმდეგო კონკრეტული სტრუქტურების შესწავლით, რომლებიც სხვა მოძრაობებს მუშაობის წარმართვაში ეხმარებათ, ვიმედოვნებ, რომ შემოგთავაზებთ ერთგვარ ათვლის წერტილს იმ ეკლიან ტერიტორიაზე ორიენტირებისათვის, რომლის ფარგლებშიც გვიწევს სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანი სამუშაოს განწევა ტრანს ადამიანების გადარჩენისთვის.

ჩემი ანალიზისთვის ჩარჩოს ჩელა სანდოვალისგან ვსესხულობ, რომელიც მან ჩაგრულთა მეთოდოლოგიაში წარმოადგინა⁶. დავეყრდნობი რა ცნობიერების ხუთი ფორმის ანალიზის სანდოვალისეულ მეთოდს, რომელიც გასული ნახევარი საუკუნის განმავლობაში, სოციალური სამართლიანობის მოძრაობებში აღმოცენდა, ამ ესეში გამოვიკვლევ მის მტკიცებას, რომ „დიფერენციალური ცნობიერება“ არის საუკეთესო პარადიგმა, რათა მოძრაობებმა მათი წინააღმდეგობის ნარატივის კონტურები მოხაზონ და გამოიყენონ ეფექტურად ორიენტირებისთვის, როდესაც ჩავგრის საწინააღმდეგო კონკრეტულ ქმედებაში არიან ჩაბმულები. ყურადღებას გავამახვილებ სამ რელევანტურ მაგალითზე, რომელიც ბოლო ხანებში ტრანს აქტივისტების ბრძოლას უკავშირდება: 2005 წელს მიღებული ნამდვილი საიდენტიფიკაციო დოკუმენტების აქტი, გენდერული იდენტობის საკითხის შეტანა ადგილობრივი სამართალდამცავი სისტემების გაძლიერების აქტში (რომელიც სენატმა 2005 წელს დაამტკიცა, გენდერული იდენტობის საკითხთან ერთად), და ბოლო ხანებში (2006) მიმდინარე განხილვა ნიუ

იორკში არსებული პრაქტიკის აღმოფხვრაზე, როდესაც ტრანსგენდერ ქალებს უსახლკარო კაცების თავშესაფარში ათავსებენ. ამ სამ მაგალითზე დაყრდნობით, შემოგთავაზებთ კრიტერიუმებს ტრანს აქტივისტებისთვის, რომლებიც ცხად ხედვასთან ერთად თუ როგორ სამყაროში გვინდა ცხოვრება, დაგვეხმარება, რომ შევაფასოთ კონკრეტული პოლიტიკური აქტის პოტენციალი ჩაგვრისთვის წინააღმდეგობის გასაწევად და კამპანიებისადმი განსხვავებული მიდგომის ჩამოსაყალიბებლად.

ოპოზიციური ცნობიერების ოთხი ფორმა

ჩაგრულთა მეთოდოლოგიაში სანდოვალი გამოყოფს დამორჩილებული კლასის სურვილს, თავად იპოვოს წინააღმდეგობის სუბიექტური ფორმები, რომლებიც განსხვავებულია თავად სოციალური წყობით განსაზღვრული ფორმებისაგან. სანდოვალი გვაძლევს ხელსაყრელ ანალიტიკურ ჩარჩოს ამერიკულ სოციალურ მოძრაობებში წინააღმდეგობის ცნობიერების (resistance-conscious) სხვადასხვა ფორმის გასაანალიზებლად. იგი გამოყოფს ოთხ ფორმას თუ ტაქტიკას, რომელსაც სოციალური მოძრაობები იყენებენ და აღწერს ბზარებს თავად მოძრაობების შიგნით, რომელიც ხშირად ჩნდება შიდა დაპირისპირებისას, იმასთან დაკავშირებით თუ რომელი ფორმა უნდა იქნას გამოყენებული და რომელი სტრატეგია უნდა იყოს ექსკლუზიური. შემდეგ კი, იგი აყალიბებს მეხუთე ფორმას, „დიფერენციალურ ცნობიერებას,“ რომელსაც, მისი აზრით, იყენებდა ამერიკული მესამე ტალღის ფემინიზმი და რომელიც მთლიანად ცვლის პარადიგმას, ვინაიდან აღიარებს ოთხივე ფორმის ვარგისიანობას ისე, რომ არც ერთ მათგანს არ ანიჭებს უპირატესობას. მისი აზრით, დიფერენციალური ცნობიერება იძლევა ახალ მოდელს სოციალური მოძრაობების მუშაობისთვის, გზას უხსნის ახალ შესაძლებლობებს ეფექტური კოალიციური მუშაობისთვის, რომელსაც გადამწყვეტი მნიშვნელობა აქვს წინააღმდეგობის მოძრაობებისთვის, რომლებსაც ოპერირება უწევთ პოსტმოდერნულ ტრანსნაციონალიზაციის კლიმატის პირობებში (54).

სანდოვალი ცდილობს, ჩამოაყალიბოს მეცნიერული ხედვა ოპოზიციური იდეოლოგიის შესახებ და გამოყოფს ფორმებს „ოპოზიციაში მყოფი

იდეოლოგიისა, რომლებიც შესაძლოა წარმოიშვან ან კოორდინირდნენ თვითცნობიერების ძიებაში მყოფი კლასების მიერ, დომინანტ სოციალურ წყობასთან მიმართებით ეფექტური განმათავისუფლებელი პოზიციების ძიებისას“ (43,44). მისი თეორია ეფუძნება ალთუსერის ნაშრომებს და აღნიშნავს, რომ მოქალაქე-სუბიექტი ყოველთვის იდეოლოგიური გადმოსახედის საუბრობს, თუმცა მას ასევე შეუძლია „იდენტიფიცირება მოახდინოს, განავითაროს და გააკონტროლოს იდეოლოგიის ხერხები... ისე, რომ გამოიყენოს ცოდნა „იდეოლოგიისაგან თავის დასაღწევად“ (44). მისი ანალიზი ეფუძნება ხუთ მთავარ კატეგორიას, რომლის გარშემოც ორგანიზდება ოპოზიციური ცნობიერება, რომელსაც მოძრაობები იყენებენ ძალთა ურთიერთმიმართების ტრანსფორმირებისთვის. ესენია: „თანასწორი უფლებების“, „რევოლუციური“, „უპირატესობის რწმენის“, „სეპარატისტული“ და „დიფერენციალური“ (44). მთავარ მაგალითად მას მოჰყავს 1970-იანებისა და 80-იანი წლების ფემინისტური მოძრაობები, რათა ნათელი გახადოს ცნობიერების ხუთ ფორმა. თუმცა, სანდოვალი ამტკიცებს, რომ მე-20 საუკუნის მეორე ნახევარში, ყველა აქტიური ამერიკული განმათავისუფლებელი მოძრაობა იყენებდა ზემოთ ნახსენებ ხუთ ფორმას.

ასე ახასიათებს სანდოვალი წინააღმდეგობის ცნობიერების პირველ ოთხ ფორმას:

1. თანასწორი უფლებების ფორმა: ეს ფორმა ამბობს, რომ „ჩვენც ისეთები ვართ, როგორც შენ.“ „ესთეტიკურად, ცნობიერების თანასწორი უფლებების მეთოდი ილტვის დუბლირებისკენ, პოლიტიკურად – ინტეგრაციისკენ, ფიზიკურად კი ასიმილაციისკენ (56). ცნობიერების ეს ფორმა ცხადად ამბობს, რომ განსხვავება ჩაგრულ ჯგუფსა და დომინანტ ჯგუფს შორის ზედმეტად აქცენტირებული იყო და რომ ჩაგრულ ჯგუფს უნდა მიეცეს საშუალება რომ მოქალაქეობას მიაღწიოს იმ ფორმით, რა ფორმითაც ის ამჟამად არის დომინანტი სისტემისაგან განსაზღვრული;

2. რევოლუციური ფორმა: ეს ფორმა ამტკიცებს, რომ განსხვავებების ასიმილაცია ამჟამინდელი სოციალური წყობის ფარგლებში არის შეუძლებელი. იგი მიუთითებს საზოგადოების რესტრუქტურისაციის საჭიროებაზე, რათა შეიცვალოს ის, რაც განმტკიცებული და დაფასებულია გაცილებით უფრო ღრმა შრეებში, ვიდრე თანასწორობის ფორმაა. მისი საბოლოო მიზანია, მოაშოროს საზოგადოება დომინაცია/სუბორდინაციის ძალაუფლების ღერძებს;

3. უპირატესობის რწმენის ფორმა: ამ ფორმაში, ჩაგრულ ჯგუფებს უჩინდებთ პრეტენზია, რომ მათმა განსხვავებულობამ მათ ევოლუციური განვითარების გაცილებით უფრო მაღალ საფეხურზე მისცათ წვდომა და აამაღლა მათი ეთიკური და მორალური პოზიცია სოციალური ძალაუფლების მპყრობელებთან შედარებით;

4. სეპარატისტული ფორმა: ამ ფორმის მიზანია, რომ „დაიცვას და გაუფრთხილდეს განსხვავებებს, რაც განსაზღვრავს ამ ფორმის მხარდამჭერებს, გაბატონებული სოციალური წყობისგან სრული გამიჯვნის მეშვეობით“ (56).

თანასწორი უფლებებისა და რევოლუციური ფორმების მეტოქეობა გაცილებით უფრო მეტად იქცევდა საზოგადოების ყურადღებას და ქმნიდა ხშირად განმეორებად კონფლიქტებს იმ აქტივისტებს შორის, რომლებიც ჰეტეროსექსიზმის გამონწვევას ცდილობდნენ. ქორწინებასა და სამხედრო სამსახურში ჩართვის შესახებ დებატები ამ განხეთქილების კარგი მაგალითია. მტკიცედ დაფუძნებული, ეროვნულ დონეზე მომუშავე გეი და ლესბი ორგანიზაციები⁷, რომლებიც კანონმდებლობაზე აკეთებდნენ აქცენტს, მხარს უჭერდნენ ამ ორ მთავარ დღის წესრიგს და ფოკუსირდებოდნენ მიზანზე, რომ გეებსა და ლესბოსელებს საშუალება ჰქონოდათ, ჩართულიყვნენ ქორწინების ინსტიტუტსა და სამხედრო სამსახურში. მათი მთავარი არგუმენტები კი იყო, რომ „ჩვენი ოჯახები ზუსტად ისეთია, როგორიც თქვენი“ ან „ჩვენც ისევე ღირსეულად შეგვიძლია სამხედრო სამსახურში მსახურება, როგორც ჰეტეროსექსუალებს“. სარგებელი, რომელზეც ამ პოზიციის მხარდამჭერები აპელირებდნენ, აქცენტს აკეთებდა არა მხოლოდ იმაზე, რომ აღნიშნულ ინსტიტუტებში ჩართულობა გააჩენდა გეებისა და ლესბოსელებისთვის ეკონომიკურ შესაძლებლობებს (დასაქმება სამხედრო სამსახურში, საერთო დაზღვევის სიკეთეებზე წვდომა ან ქორწინებასთან დაკავშირებული სხვა ეკონომიკური ბენეფიტები), არამედ იმაზეც, რომ ეს პროცესები შეცვლიდა გეებისა და ლესბოსელებისადმი დამოკიდებულებას. ქორწინებასა და სამხედრო სამსახურს ისინი ხედავდნენ ერთგვარ გასაღებად სრულყოფილი მოქალაქეობის აღიარებისთვის, რასაც საშუალება უნდა მიეცა გეებისა და ლესბოსელებისთვის, თანასწორად მიეღწიათ მოქალაქეობისათვის სამხედრო სამსახურის გავლით და მათი ოჯახური ფორმაციის ჰეტეროსექსუალი ოჯახების თანასწორად აღიარებით.

აქტივისტები, რომლებიც მუშაობდნენ სექსუალურ ორიენტაციასთან დაკავშირებული ჩაგვრის აღმოსაფხვრელად, მაგრამ ეწინააღმდეგებოდნენ ამ დღის წესრიგს, იყენებდნენ რევოლუციურ ფორმას. მათი ხედვით, ქორწინებისა და სამხედრო სამსახურის ინსტიტუტები თავის თავში ატარებდნენ ჰეტერონორმატიულობას და მოითხოვდნენ, რომ ქვიარ-ხედვა გაფართოებულიყო მოთხოვნამდე, რომ სახელმწიფოს შეეწყვიტა ოჯახის კონკრეტული ფორმების სანქცირება (სხვა ფორმების დასჯის პარალელურად) და ამოეყირავებინა სამხედრო სამსახურის ტრადიციული, მასკულინური და ჰეტეროსექსისტური ინსტიტუცია⁸. ეს აქტივისტები ამტკიცებდნენ, რომ ამ ინსტიტუტებში ჩართულობისკენ სწრაფვა იწვევდა მათ კიდევ უფრო მეტად ლეგიტიმიზაციას, ზრდიდა ინსტიტუტებისაგან გარიყული სუბიექტების მარგინალიზების დონეს⁹, ამცირებდა აღნიშნული ინსტიტუტებისაგან დაზარალებულებთან კოალიციის შექმნის შესაძლებლობას უფრო მასშტაბური ცვლილების მისაღწევად და უფრო დიადი მიზნის ლიკვიდირებას ახდენდა, რომ ქვიარ ბრძოლას უნდა ჩამოეშალა ჰეტერონორმები, რომლებიც ჩაგრავენ ქვიარებსა და სხვა ჯგუფებს.

დებატები მათ შორის, ვინც იყენებდა თანასწორობაზე ფოკუსირებულ და რევოლუციურობაზე ფოკუსირებულ ოპოზიციურ ცნობიერებას, იყო უმთავრესი ლესბოსელ და გვი აქტივისტთა შიდა დისკუსიების დღის წესრიგში. ეს დებატები ხაზს უსვამდა არსებით სხვაობას ხედვებთან დაკავშირებით, რაც ხშირად ემთხვეოდა რასობრივ, გენდერულ და კლასობრივ განსხვავებებს. თანასწორობის ხედვა ალბათ საუკეთესოდ გადმოსცა ენდრიუ სალივანის წინააღმდეგობრივმა განცხადებამ, რომ „როდესაც ჩვენ მივიღებთ გვი ქორწინებას და კიდევ რამდენიმე სხვა რამეს, ჩავბარგდეთ მთელი მოძრაობა და წავიდეთ სახლებში¹⁰.“ ეს ხედვა სამყაროს აღიქვამს ადგილად, სადაც სექსუალური ორიენტაციის ნიშნით განსხვავებულობა არც ისე მნიშვნელოვანია, ხოლო სახელმწიფო პოლიტიკა არ განასხვავებს გვი, ლესბოსელ და ჰეტეროსექსუალ ადამიანებს. “ქვიარ“ ცნობიერების ხედვა კი გაცილებით უფრო სიღრმისეულ ცვლილებას ითხოვს, მათ შორის, სახელმწიფოს მიერ სექსუალური და ოჯახური ურთიერთობის კონკრეტული ფორმების პრივილეგიების მოსპობას სხვა ტიპის ურთიერთობებთან შედარებით, რათა ადამიანებს ჰქონდეთ საშუალება ისე შექმნან ოჯახი ან ჰქონდეთ სექსი, როგორაც თავად სურთ, კონკრეტული ფინანსური სას-

ჯელისა თუ ნახალისების გარეშე. იგი ასევე მოიცავს მილიტარიზმისთვის საფუძვლის გამოცლას, რათა დასრულდეს სამხედრო-ინდუსტრიული კომპლექსი, რომელიც მოიცავს სექსუალურ ძალადობას, როგორც საკუთარ რიგებში, ასევე სექსუალურ ექსპლუატაციასა და ძალადობას იმათ მიმართ, ვისაც აშშ ამოიღებს ხოლმე მიზანში, მთელი მსოფლიოს მასშტაბით. ბოლო რამდენიმე წელია, ამ დებატების ხილვადობა, თავად ლესბოსელობა და გეი წრეშიც კი, შემცირდა, ვინაიდან გაიზარდა მოთხოვნა ერთიანი ფრონტის აუცილებლობაზე, განსაკუთრებით მზარდი მემარტყვენე კონტრ-მოძრაობების წარმატებული ნაბიჯების ფონზე. ეს ნაბიჯები დაიწყო ლესბოსელებისა და გეი მამაკაცების (განსაკუთრებით არათეთრკანიანი ლესბოსელების¹¹) გამორიცხვით სამხედრო სამსახურიდან და დასრულდა საკანონმდებლო ინიციატივებით, რომლებმაც არამხოლოდ შეაფერხა ერთი და იმავე სქესის მქონეთა შორის ქორწინება, არამედ, ზოგ შემთხვევაში, ძირი გამოუთხარა მშობლობასთან დაკავშირებულ, უკვე არსებულ უფლებებს ერთი და იმავე სქესის მქონე პარტნიორებისთვის¹². მიუხედავად ამისა, თანმდევი დაპირისპირება, იმ სტრატეგიებს შორის, რომელიც ერთი მხრივ, ფოკუსირდება ინსტიტუტებისადმი ხელმისაწვდომობაზე, როგორც მოქალაქეობის გაგების მნიშვნელოვან ნაწილზე და მეორე მხრივ, რომელიც ყურადღებას ამახვილებს საზოგადოების რესტრუქტურიზაციაზე, რათა აღმოიფხვრას მჩაგვრელი იერარქიები, კვლავაც ცენტრალურად რჩება ჰეტეროსექსიზმის აღმოფხვრის შესახებ საკითხთა პრიორიტეტულობაზე დებატებისას.

მეხუთე ფორმა: დიფერენციალური ცნობიერება

ზემოთ აღწერილ ოთხ ფორმას, სანდოვალის მტკიცებით, წარმატებით იყენებდნენ სოციალური მოძრაობები აშშ-ში, გასული 50 წლის განმავლობაში. მიუხედავად ამისა, ამ ფორმებმა მაინც გააჩინა განხეთქილებები მოძრაობებში, რისი მაგალითიცაა ზემოთ აღწერილი ქორწინებასთან/სამხედრო სამსახურთან დაკავშირებული დებატები, ვინაიდან ჯგუფები დარწმუნებულები იყვნენ, რომ ეს ფორმები ურთიერთგამომრიცხავი იყო. სანდოვალი გვთავაზობს „დიფერენციალურ“ ფორმას როგორც ამ ყველაფრის ალტერნატივას.

სანდოვალი „დიფერენციალურ ცნობიერებას“ აღწერს როგორც სხვა დანარჩენებისგან განსხვავებულ ფორმას, რომელიც კალეიდოსკოპის ფუნქციას ასრულებს მათთან მიმართებაში, როგორც „კინეტიკური მოძრაობა, რომელიც მანევრირებს, პოეტურად გარდაიქმნება, ორკესტრირებს მაშინ, როდესაც როგორც მაყურებლებისგან, ისე პრაქტიკოსებისგან მოითხოვს გაუცხოებას, გადახრასა და რეფორმაციას“. სანდოვალისათვის, ეს არის სუბიექტის ახალი პოზიცია, რომელსაც, ალთუსერის მიხედვით, შეუძლია იფუნქციონიროს როგორც დომინანტი იდეოლოგიის ფარგლებში, ასევე მის მიღმა (44). სანდოვალი დიფერენციალური ცნობიერების გამოხატულებას აშშ-ის 1970-იანი და 1980-იანი წლების მესამე ტალღის ფემინიზმში ხედავს.

აღწერს რა ფერადკანიან ფემინისტთა ისტორიას, 1970-იანი და 1980-იანი წლების თეთრკანიან ფემინისტთა საპასუხოდ, სანდოვალი კრიტიკულად ანალიზებს მოთხოვნილებას ჰომოგენურობაზე, რაც ჩავგრის ვექტორს ექსკლუზიურად გენდერზე ავლდება. ის აღწერს თუ როგორ დაარქვეს მისი სახელი ამ ფენომენს ფერადკანიანმა ფემინისტებმა, როდესაც განაცხადეს, რომ ფერადკანიან ქალთა გამოცდილება არ იყო არც თეთრი ქალების გამოცდილების და არც ფერადკანიანი მამაკაცების გამოცდილების მსგავსი. მათი თქმით, ფერადკანიანი ქალები არსებობდნენ როგორც „შუალედი ნორმალიზებულ სოციალურ კატეგორიებს შორის“ ან როგორც სულ სხვა გენდერული კატეგორია. ეს ანალიზი „დაჟინებით მოითხოვს მესამე, განსხვავებული, შემავსებელი კატეგორიის აღიარებას სოციალური იდენტობისთვის“, რასაც სანდოვალი „შუალედურ სივრცეს“ და „მესამე გენდერულ კატეგორიას“ უწოდებს (46-7). თეთრკანიანი ფემინისტების დაჟინებული მოწოდება „ერთიანობისკენ“, რომელიც ექსკლუზიურად სწორებას აკეთებდა მათი როგორც ქალების ჩავგრაზე და უარს ამბობდა ყოველგვარ ინტერსექციურ ანალიზზე, რასიზმისა და თეთრკანიანთა უპირატესობის რწმენის მნიშვნელობას კი მთლიანად აუქმებდა. გამოწვევები, რომლებიც ფერადკანიანმა ქალებმა მოიტანეს ამ გაუქმების ადგილებში, ხშირად იგნორირებული იყო, მათი ანალიზი ხშირად უარყოფილი იყო, როგორც უბრალოდ მათი გამოცდილების აღწერა, და არა როგორც პარადიგმის ცვლილება ოპოზიციურ ცნობიერებაში (47). თეთრკანიან ფემინისტთა „უუნარობა, შეეთავსებინათ ის გამოწვევები, რაც აშშ-

ში ფერადკანიანმა ფემინისტებმა წამოჭრეს, მიუთითებდა სტრუქტურულ ნაკლოვანებაზე ფემინისტურ პრაქსისში“ (50).

იმისათვის, რომ გამოვიკვლიოთ თუ როგორ განავითარეს დიფერენციალური ცნობიერება, როგორც ახალი ფორმის ოპოზიციური ცნობიერება ფერადკანიანმა ფემინისტებმა, სანდოვალი უბრუნდება აიდა ჰურტადოსა და ჩერი მორაგას ნამუშევრებს. ჰურტადო და მორაგა ამტკიცებენ, რომ ფერადკანიან ქალებს, პარტიზანი მებრძოლების მსგავსად, ყოველდღიურად უწევთ სახელმწიფო აპარატთან ბრძოლა, რათა გადარჩნენ (59-60). ეს ბრძოლა მოითხოვს გამუდმებით შეფასებას იმისას თუ ვის ენდო და ვისთან შევრა კავშირი, რა თქვა და რა გააკეთო, ზოგჯერ კი გინევს გამოიყენო წინააღმდეგობრივი სტრატეგიები და ნარატივები რათა გადარჩე. კავშირები ფერადკანიან ქალებს შორის, რომელსაც ეს მწერლები გადმოსცემენ და რომლებიც მოიცავს კავშირებს კულტურათა, ენათა, რასებს, სექსუალურ ორიენტაციასა და კლასს შორის, არის კავშირები, რომლებიც არ მოითხოვენ ჩაგვრასთან დაკავშირებული პრობლემების მოგვარების მსგავს გამოსავლებს. ნაცვლად ამისა, ისინი ყველა ტაქტიკურ პოზიციონირებას ხედავენ როგორც, ოდრი ლორდეს აღწერით, „საჭირო პოლარულობების მარაგი, რომელთა შორისაც ჩვენი კრეატიულობა გაკრთება ხოლმე როგორც დიალექტიკა.“ ამ დიფერენციალურ ფორმაში, სხვადასხვა იდეოლოგიური პოზიცია დანახულია როგორც „პოტენციური ტაქტიკები, რომლებიც წარმოიშობა დაუსრულებელი ინტერვენციული მარაგისგან, რომლის შინაარსიც ხელთავიდან უკეთებს მობილიზებას ძალაუფლებას“ (60). დიფერენციალური ცნობიერება წარმოიშობა თვითგადარჩენის უნარიდან, რომ

შეგეძლოს, თავი მიუძღვნა ნათლად განსაზღვრულ იდენტობის სტრუქტურას ერთი საათით, დღით, კვირით, თვით, წლით; გარდაქმნა ეს იდენტობა საპირისპირო იდეოლოგიური ტაქტიკის აუცილებელი ელემენტების მიხედვით, თუკი ძალთა ფორმაციის გაგება ასე მოითხოვს, ... აღიარო აღიანსი სხვა, ასევე ევალიტარული სოციალური ურთიერთობისათვის თავდადებულებთან ... როდესაც ძალთა ეს სხვაგვარი გაგება მოითხოვს ალტერნატიულ, დაპირისპირებულ პოზიციას (60).

დიფერენციალური ცნობიერება საფუძველს აცლის პარადიგმას, რომელზეც არის დაშენებული დანარჩენი ოთხი ფორმა, ვინაიდან იგი ამ ფორმებიდან არც ერთს არ ანიჭებს პრივილეგიას. ნაცვლად ამისა, ის ქმნის „ცნობიერებას წინააღმდეგობაში“, რომელიც სანდოვალის თქმით, არის „განსაკუთრებულად ეფექტური გლობალური გვიანი კაპიტალიზმისა და პოსტმოდერნული კულტურის პირობებში“ (55). დიფერენციალური ფორმით ნასაზრდოები რაიმე ტიპის ანალიზის გარეშე, რომელიც

უარყოფს რომელიმე ერთ კონკრეტულ იდეოლოგიას როგორც ერთადერთ, სწორ კონსტრუქციას, სადაც სიმართლეა წარმოდგენილი, ... ნებისმიერი „განთავისუფლება“ თუ სოციალური მოძრაობა საბოლოოდ განწირულია, რომ გაიმეოროს მჩაგვრელი ავტორიტარიზმის ფორმა, რომელსაც ის თავად ცდილობს რომ გაეფცეს. საბოლოოდ კი, ის სიმართლისთვის ბრძოლის ხაფანგში ექცევა, რისი შედეგადაც იგი თავად იწყებს დომინაციას (59).

დიფერენციალურობა არის „ტაქტიკური სუბიექტურობა“, რომელიც იყენებს სხვადასხვა ფორმას, რათა გამოიწვიოს ძალაუფლება. დიფერენციალურობა არის მნიშვნელობათა სამყაროში მოგზაურობა, გადაადგილება იდენტობის სისტემებსა და გაგებებს შორის, ნარატივების სტრატეგიული ჩართვა, რომელსაც მეგზურად გასდევს ეთიკური ვალდებულება, გაათანაბროს ძალთა გადანაწილება საზოგადოების შემადგენელ ნაწილებში (61). დიფერენციალური ცნობიერება ოთხივე ტაქტიკას – თანასწორობის, რევოლუციურ, უპირატესობის რწმენისა და სეპარატისტულ ცნობიერებას – უყურებს როგორც ტექნოლოგიას ძალაუფლებისთვის, რომელიც მათ იყენებს როგორც „ცვალებად სოციალურ ნარატივებს, რომლებიც არსებობენ, რათა ჩაერიონ რეალობაში სოციალური სამართლიანობის სახელით“ (61). იგი უარყოფს მოთხოვნას იდენტობისა და ძალაუფლების შესახებ ერთი კონკრეტული ნარატივის ძიებაზე და მოიცავს არ-ნარატივებს, სადაც „ნარატივები დანახულია როგორც მხოლოდ და მხოლოდ საშუალება მიზნის მისაღწევად – დომინაციის დასასრულებლად“ (63). სანდოვალის მტკიცებით, დიფერენციალური ფორმა კოალიციურ ცნობიერებას უხსნის კარს ახალი შესაძლებლობებისკენ, საშუალებას იძლევა, აღმოაჩინონ „მსგავსებები განსხვავებულ

მიდგომებში, რათა წინააღმდეგობის კოალიციებში მოიზიდონ, შეაჯერონ და შეაკავშირონ ახალი მონაწილეები“ (63).

თანასწორობისა და რევოლუციური ცნობიერება ტრანს პოლიტიკაში

რთულია იკვლევდე კანონმდებლობას და გქონდეს რადიკალური პოლიტიკა ან იყო რადიკალური იურისტი ისე, რომ არ წააწყდე რთულად საპასუხო შევითხვას – რა ჭობია, ჩაგვრის სისტემების რეფორმირება თუ მათი გადატრიალება? ხშირად, კანონმდებლობის კუთხით უფლებებზე მომუშავე ანტი-ოპრესიული მოძრაობები ზემოთ ნახსენებ თანასწორობის ფორმის არტიკულირებას ახდენენ¹³. ჩაგვრის აღმოფხვრაზე მუშაობისას, ისინი იყენებენ „დისკრიმინაციის“ ფორმალურ გაგებას, რაც არაერთხელ გამხდარა კრიტიკის საგანი. კრიტიკული რასის თეორეტიკოსებმა სიღრმისეულად გააანალიზეს თანასწორობის ფორმალური გაგების შეზღუდულობა თეთრი რასის უპირატესობის რწმენასთან კავშირში, როდესაც საუბარია ძალაუფლებათა ხელახალ გადანაწილებაზე. გასული რამდენიმე ათწლეულის განმავლობაში, სამოქალაქო უფლებების, ქალთა და შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე ადამიანთა მოძრაობისთვის საკანონმდებლო გარანტიების ხელიდან გამოცლის ისტორია, ცხადყოფს თუ რამდენად უსუსურია თანასწორობის ფორმალური საკანონმდებლო გაგება საიმისოდ, რომ რეალურად დაამარცხოს რასიზმი, სექსიზმი და ეიბლიზმი, რაც კვლავაც აქტუალურ პრობლემად რჩება აშშ-ში¹⁴. ამ მოძრაობების აქტივისტები ხშირად აღნიშნავენ, რომ ამერიკული კანონმდებლობის სტრუქტურა ფოკუსირებულია ინდივიდუალურ მოსარჩევეებზე, ხშირად არ შეუძლია გაიაზროს ჩაგვრა, რომელიც მთელს თემს ან პოპულაციას შეეხება და როგორც წესი, აწარმოებს პრობლემათა გადაწყვეტასთან დაკავშირებულ შეზღუდულ ცვლილებებს. გარდა ამისა, იურისპრუდენციაში დომინირებენ თეთრკანიანი ადამიანები, რომელთაც გააჩნიათ ეკონომიკური პრივილეგიები და ფლობენ გარკვეულ ძალაუფლებებს. საკანონმდებლო რესურსები კი ღარიბი ადამიანებისათვის ძირითადად მიუღწეველი რჩება, ლეგალური წარმომადგენლობასთან დაკავშირებული ძვირი ფასებისა და უფასო იურიდიული სერვისების შემცირების გამო.

ვინაიდან ტრანს აქტივისტები ვსახავთ წინააღმდეგობის სტრატეგიებს და ვახდენთ რესურსების ორგანიზებას ცვლილებებისთვის, საჭიროა ერთგვარი ჩარჩო, რათა დავსვათ არსებითი შეკითხვები იმასთან დაკავშირებით, თუ როგორ მივუდგეთ ჩვენს სამუშაოს, არსებული კულტურული და პოლიტიკური პირობების გათვალისწინებით. აღნიშნულ შეკითხვებს მე ვსვამ თანასწორობის ფორმის შებლუდული ხედვის მკაცრი კრიტიკის ფონზე, რომელიც, როგორც წესი, დაკავშირებულია ყველაზე ხილვად და მყარად დაფუძნებულ გეი და ლესბოსურ ორგანიზაციებთან. მტკიცედ მნამს, რომ ლესბოსელთა და გეი უფლებების მოძრაობების ისტორია ნამდვილად ყურადსაღებია ჩვენთვის, როგორც ტრანს აქტივისტებისთვის, თუმცა იგი ნამდვილად არ არის ჩვენი აქტივისტური მუშაობის სახელმძღვანელო რუკა. ჩემი ინტერესია, გავიაზროთ თუ რა ადგილებში შეიძლება თანასწორობის ცნობიერებიდან წარმოშობილი ნარატივების გამოყენება, თუმცა ამავდროულად, ვალიართ ის შებლუდვები, რასაც ეს სააზროვნო ჩარჩო გვიწესებს. ამ დისკუსიას შეუძლია ბოლო მოუღოს მცდარ შეხედულებას, რომელიც არსებობს აქტივისტებს შორის, სანდოვალის მიერ აღწერილი ოთხი ტაქტიკის გამოყენებასთან დაკავშირებით, რომლის მიხედვითაც, ერთადერთი „ეფექტური“ მიდგომა სოციალური ცვლილებების მისაღწევად არის თანასწორობის ჩარჩო და რომელიც ნებისმიერ უფრო რადიკალურ შეხედულებას სამყაროზე იდეალისტურად და შეუძლებლად სახავს. ნაცვლად ამისა, ჩემი შემოთავაზება იქნება, რომ ჩვენს პოლიტიკურ კლიმატში, სადაც თანასწორობის ნარატივები მთავარ როლს ასრულებენ სოციალური ცვლილების სტრატეგიებში, ისე რომ არ გააჩნიათ ხედვა არც უფრო ფართო ცვლილებებზე და არც მოვალეობის შეგრძნება, რომ თავიდან აირიდონ „რეფორმები“, რომლებიც აღნიშნულ ხედვას საფრთხეს უქმნიან, ჩვენ ისლა დავგრჩენია, რომ დომინაციის ამჟამინდელი სისტემების შესუსტება მცირეოდენი კორექტირებებით მოვახდინოთ, რათა გაიზარდოს იმ ყველაზე პრივილეგირებული და ნაკლებად მონყვლადი ადამიანების ინკლუზია, რომლებზეც ასევე ახდენს ზეგავლენას ჰომოფობია და ტრანსფობია.

თანასწორობის ტაქტიკის საპასუხოდ, ფემინისტური მოძრაობის მთავარი კრიტიკა შეეხებოდა თეთრკანიანი ქალების გამოცდილების „ქალთა გამოცდილებად“ გენდერულ უნივერსალიზებას (45). ფერადკანიანი ფემი-

ნისტი მწერლები აღნიშნავენ, რომ თუკი გავაანალიზებდით გენდერს, როგორც ჩავგრის ერთადერთ კატეგორიას, „ქალთა დომინირებულ თეთრკანიანთა ამერიკა“¹⁵ იყო ხედვა, რომლისკენაც მისწრაფოდნენ თეთრკანიანი ფემინისტები, რაც საერთოდ არ იყო დამაკმაყოფილებელი ფერადკანიანი ფემინისტებისთვის (46). თეთრკანიანი ქალების უნივერსალიზაციის კრიტიკას, ხშირად, საპასუხოდ ელობებოდა ბრალდებები, რომ ფერადკანიანი ქალები მოძრაობას „ხლეჩდნენ.“

ცალ-ვექტორიანი პოლიტიკის მსგავს კრიტიკას ჰქონდა ადგილი ლესბი და გეი უფლებების მოძრაობებში და კრიტიკოსებს ამ მოძრაობებშიც ხშირად უწოდებდნენ „გამხლეჩებს“. იან ბარნარდის პროვოკაციული სტატია „Fuck Community or Why I Support Gay-Bashing“, რომელიც 1996 წელს გამოქვეყნდა, განიხილავს ამ ფენომენს. ბერნარდი ლესბი და გეი პოლიტიკას, ისევე როგორც ქვიარ პოლიტიკას თეთრკანიანებზე ორიენტირებულად აცხადებს და აღნიშნავს

„ნებისმიერი ტიპის პოლიტიკა აშშ-ში, მნიშვნელობა არ აქვს რამდენად კოალიციურად განხორციელდება ის, რომლის იდენტიფიცირებაც ხდება გენდერის ან/და სექსუალური ორიენტაციის ნიშნით (“lesbian separatism“, „Queer Nation“, „Lesbian and Gay Studies“) იქნება თეთრკანიანებზე ორიენტირებული და მათი დომინაციის ქვეშ არსებული პოლიტიკა, ვინაიდან მხოლოდ თეთრკანიან ადამიანებს აქვთ იმის საშუალება ამ საზოგადოებაში, რომ უგულებელყონ რასა, როგორც ანალიზის არარელევანტური ქვეკატეგორია“¹⁶.

ბერნარდი გამოთქვამს აღშფოთებას, რომ ნებისმიერ ადამიანს, რომელიც აკრიტიკებს თეთრ ლესბი/გეი/ქვიარ გამოცდილების ერთიან ნარატივს, ბრალს სდებენ „გამხლეჩაობაში“. ამის ილუსტრირებისთვის კი, მას მაგალითად მოჰყავს ციტატა თეთრი ტრანს ქალის წერილიდან ქვიარ პოლიტიკის შესახებ, რომელი სან დიეგოს გეი გაზეთში დაიბეჭდა. კონი ნორმანი წერს:

„აბა მეგობრებო, არ ფიქრობთ, რომ დროა თავი დავიცვათ? სულ ცალ ფეხზე მკიდია თუკი „მკვიდრ ხალხებს“ არ მოსწონთ რომ ვიყენებ იდიომს „Circle the wagons“. საერთოდ არ მადარდებს, რომ ეგ ფრაზა თეთრი

იმპერიალისტების ბატონობის დროინდელია და ამიტომ რასისტული კონოტაცია აქვს და რომ ენობრივი იარაღია დასავლური კულტურის, რომელიც ჩაგრადა ფერადკანიანებს და ასე შემდეგ და ასე შემდეგ და გააპოლიტიკორექტულე ის და გაამულტიკულტურალურე ეს და საერთოდაც, ყელშია ეს ყველაფერი! როდის უნდა ვიქცეთ ნამდვილ თემად და დავიწყოთ ბრძოლა ნამდვილ მტერთან, *კომოზიზტან!*¹⁷

რა თქმა უნდა, ნომანის შეხედულება, რომ რასიზმისა და იმპერიალიზმის ანალიზი არარელევანტურია ქვიარ და ტრანს თემების ერთიანობის საჭიროებისათვის, რათა შეებრძოლონ ჩაგვრას, იმაზე უფრო ცხადადაა გადმოცემული, ვიდრე ეს ჩვეულებრივ ხდება ხოლმე. მიუხედავად ამისა, მისი მესიჯის არსი და თვალთახედვის არე, რომ მოძრაობები უნდა ფოკუსირდნენ ქვიარ და ტრანს ადამიანების ჩაგვრის აღმოფხვრაზე, ყველასთვის ნაცნობია. ეს დისკუსიები გამუდმებით იჩენდა ხოლმე თავს იმასთან დაკავშირებით თუ რა უნდა იყოს ლგბტ ორგანიზაციების პრიორიტეტი¹⁸; როგორი მოთხოვნები უნდა გვქონდეს იმ კანდიდატების მიმართ, რომლებიც ხმას აძლევენ ანტი-დისკრიმინაციულ კანონებს, ან კანონებს რომლებიც ქვიარ ოჯახების აღიარებას ახდენს, მაგრამ ამავდროულად ხმას აძლევენ სხვა ტიპის მჩაგვრელი პოლიტიკის განხორციელებასაც¹⁹; რომელი კატეგორიის დისკრიმინაციის აკრძალვა გვსურს კანონით და რომელი კატეგორიის არა²⁰; რა ტიპის ურთიერთობები უნდა ჰქონდეს ჩვენს ორგანიზაციებს კომპანიებთან, რომლებიც მსოფლიოს სხვადასხვა ადგილას საზიანო საქმიანობას სჩადიან²¹; ვინ უნდა იყოს მმართველი სექსუალურ ორიენტაციაზე და გენდერულ იდენტობაზე ფოკუსირებულ ორგანიზაციებში²²; და ბოლოს, უნდა ჰქონდეთ თუ არა ღარიბ, უსახლკარო და ახალგაზრდა ქვიარ და ტრანს ადამიანებს წვდომა სივრცეებზე „გვი სამეზობლოებში“²³.

მთავარი შეკითხვა, რომელიც გაჩნდა ლგბტ პოლიტიკის ცალკეული საკითხების კრიტიკისას, არის „ვინ სარგებლობს ქვიარ ან/და ტრანს პოლიტიკასთან დაკავშირებული ცალკეული საკითხების გადანყვეტისას?“ კრიტიკოსები აღნიშნავენ, რომ გვი და ლესბი (ზოგჯერ ბი და ტრანს) თანასწორობა, ასეთი ცალკეული საკითხების აქტივიზმთან (single-issue activism) ერთად, მხოლოდ და მხოლოდ იმათთვის არის ხელსაყრელი, ვინც ისედაც რასობრივად და ეკონომიკურად პრივილეგირებულია. ასეთი დღის წესრიგი ვერ

პასუხობს გაცილებით უფრო ფართო მასშტაბიან ჩაგვრასთან დაკავშირებულ გამოწვევას, რომელიც აზარალებს ღარიბ ქვიარ და ტრანს ადამიანებს, ფერადკანიანებს, იმიგრანტს და სახელმწიფო ძალადობის თუ სიმდიდრისა და ძალთა უთანასწოროდ გადანაწილების სხვა მსხვერპლებს. იგი მხოლოდ და მხოლოდ იმ ადამიანების დაკვეთაა, რომლებიც ფლობენ სხვა პრივილეგიებს, გარდა სექსუალურ ორიენტაციასთან ან/და გენდერულ იდენტობასთან დაკავშირებული პრივილეგიებისა. ეს არის დაკვეთა იმ ადამიანებისა, რომლებსაც ხელი მიუწვდებათ ადეკვატურ საცხოვრისზე და დასაქმებაზე, მიუხედავად იმისა, რომ ისინი ქვიარები ან ტრანსები არიან, რომლებსაც წვდომა აქვთ ჯანმრთელობის კერძო დაზღვევაზე, რომლის პარტნიორთან გაზიარებაც სურთ, რომლებსაც სურთ, რომ თავიანთი მოქალაქობრივი სტატუსი გაუზიარონ ერთი და იმავე სექსის პარტნიორებს, რომლებიც თავს უსაფრთხოდ გრძნობენ არსებულ სისხლისსამართლის სისტემაში და აქვთ წვდომა მის სიკეთეებზე, რათა დასაჯონ თუკი ვინმე ზიანს მიაყენებს მათ²⁴. გვიანი კაპიტალიზმის პირობების გათვალისწინებით, რომელშიც ვცხოვრობთ და სადაც სიმდიდრე უფრო და უფრო კონცენტრირებული ხდება, სიღარიბე კი უფრო და უფრო ფართოდ გავრცელებული როგორც ადგილობრივ, ისე გლობალურ დონეზე, სტრატეგიის სისწორე, რომელიც გარანტირებულ უფლებებს მხოლოდ და მხოლოდ კარგად დაბინავებულ, დასაქმებულ და სახელმწიფოსგან დაცულ ქვიარ და ტრანს ადამიანების მცირე ზომის კლასს ანიჭებს, ნამდვილად აჩენს ეჭვებს²⁵.

ცალ-ვექტორინი მოძრაობების დამკვიდრებული, ფორმალური თანასწორობის შეზღუდულობის კრიტიკას მნიშვნელოვანი გამოხმაურებები მოჰყვა ტრანს პოლიტიკაზე ბოლო ხანებში მიმდინარე დისკუსიებში. ისევე როგორც იმ საკითხების განხილვისას, რომლებიც დასაწყისში გამოვყავი ტრანს განთავისუფლების ხედვის მასშტაბთან დაკავშირებით.

ახლა კი, მინდა, გამოვიკვლიო სამი შემთხვევა ტრანს პოლიტიკის ისტორიიდან, როდესაც ეს საკითხები წამოიჭრა. ამით, მსურს, პასუხი გავცე შეკითხვებს, რომლებიც სანდოვალმა დასვა იმ პრობლემების შესახებ, რომლებიც გაჩნდება ხოლმე ცალ-ვექტორიან პოლიტიკის დროს ტრანს კონტექსტში. ასევე, მსურს, გამოვიკვლიო რამდენად გამოსადეგია დიფერენციალური ტაქტიკა ძალადობრივი გენდერული სისტემების აღმოსაფხვრელად.

2005 წლის ადგილობრივი კანონი სამართალდამცავი სისტემის გაძლიერების შესახებ

2005 წელს, ტრანს აქტივისტებმა მნიშვნელოვანი გამარჯვება იხილეს, როდესაც აშშ-ის წარმომადგენელთა პალატაში გავიდა კანონი ადგილობრივი სამართალდამცავი სისტემის გაძლიერების შესახებ (LLEEA). აღნიშნულ კანონს უნდა დაერეგულირებინა ფედერალური კანონი სიძულვილით მოტივირებული დანაშაულის შესახებ, ხოლო აქტივისტებმა იხილეს ის ფაქტი, რომ პალატაში გასულ ვერსიაში გენდერული იდენტობა შევიდა იმ კატეგორიათა ჩამონათვალში, რომლის საფუძველზეც წინასწარგანწყობებით მოტივირებული დანაშაული ისტება კანონით²⁶. აღნიშნული კანონით უნდა გამოყოფილიყო სახსრები სახელმწიფოსთვის, რათა მას გამოეძიებინა წინასწარგანწყობებით მოტივირებული დანაშაულები და ეწარმოებინა სათანადო სისხლისსამართლის დევნა. კანონი ასევე იძლეოდა საშუალებას, რომ ფედერალურ მთავრობას გამოეძიებინა და ეწარმოებინა სისხლისსამართლის დევნა სიძულვილით მოტივირებულ დანაშაულებზე, თუკი ადგილობრივი მთავრობები ვერ შეძლებდნენ დანაშაულის ადეკვატურად გამოძიებას²⁷. კანონის მხარდამჭერთათვის, კერძოდ, National Center for Transgender Equality-ისა და Human Rights Campaign (HRC)-ისთვის, ეს ფაქტი ორი რამის გამო იყო მნიშვნელოვანი – პირველი, ეს იყო კანონის რეალური მიზნები და მეორე იყო ის ფაქტი, რომ თუკი კანონს მიიღებდნენ, ეს იქნებოდა პირველი ფედერალური კანონი, რომელიც ცალსახად განაწესებდა ჩაგრული ჯგუფების დაცვის გარანტიებს გენდერული იდენტობის ნიშნით ჩაგრულ ადამიანებზეც.

ქვიარ და ტრანს აქტივისტები და ორგანიზაციები კი, რომლებიც ოპონირებას უწევდნენ სიძულვილით მოტივირებული დანაშაულის კანონს, აკრიტიკებდნენ ამ მიდგომას და აღნიშნავდნენ, რომ სიძულვილით მოტივირებული დანაშაულის კანონი ზრდიდა სისხლისსამართლის სისტემების დამსჯელ ძალაუფლებას, რაც პირველ რიგში, მიზანში ამოიღებდა ფერდაკანიანებსა და ლარიბებს და არაპროპორციულად მკაცრად დასჯიდა ქვიარ და ტრანს ადამიანებს²⁸. მათი ანალიზით, იმედის დამყარება სისხლისსამართლის სისტემებზე, რომ ისინი გადაჭრიან ქვიარ და ტრანს ადამიანებზე ძალადობის პრობლემას, არასწორად იგებდა თუ როგორ

მუშობს ძალადობა ჩვენს კულტურაში, ვინაიდან იგი ყურადღებას ამახვილებდა ინდივიდუალურ სამართალდამრღვევებზე, ნაცვლად ჩაგვრის სისტემური პირობებისა, რომლის ფარგლებშიც სახელმწიფოს ხელით ხდებოდა ჩვენი თემების ჩაგვრა, განსაკუთრებით იმ ადამიანების, რომლებიც პოლიციას ჰყავს მიზანში ამოღებული ან რომლებიც დაპატიმრებულები არიან. ძალადობის საკითხის ასეთი გადააზრება ყურადღებას ამახვილებს, რომ სისხლისსამართლის სისტემების ძალაუფლების გაზრდა დამატებით საფრთხეს ქმნის, ნაცვლად დაცვისა, გენდერული და სექსუალური აუტსაიდერებისათვის, მით უმეტეს მაშინ, როცა არ არსებობს მტკიცებულება იმისა, რომ სიძულვილით მოტივირებული დანაშაულების კანონი რეალურად ამცირებს წინასწარგანწყობით ჩადენილ დანაშაულებს. გარდა ამისა, კამპანია, რომელიც აღნიშნული კანონის პალატაში გასვლას უჭერდა მხარს, ახალისებს იდეას, რომ ჰომოფობიითა და ტრანსფობიით მოტივირებული ძალადობა ძირითადად ინდივიდუალურად მოძალადე ადამიანებთან დაკავშირებული საკითხია და არა სისტემური წინაპირობებთან, რომელიც საფრთხეს უქმნის ქვიარ და ტრანს ადამიანებს. კრიტიკოსები აღნიშნავდნენ, რომ ეს განსაკუთრებულად თეთრკანიანთა პერსპექტივა იყო, რომელიც სიძულვილით მოტივირებულ დანაშაულს ქვიარ და ტრანს პოლიტიკის პრიორიტეტად სახავდა და რომელიც თეთრი და მაღალი კლასს მიკუთვნებული ადამიანების გამოცდილებით იყო მოტივირებული, რომლებიც სისხლისსამართლის სისტემას და პოლიციას ენდობიან და მათგან მოელიან დაცვას. ამის საპირისპიროდ, ფერადკანიანი და ლარიბი ქვიარ და ტრანს ადამიანები, რომლებიც შესაძლოა პოლიციის სამიზნეები იყვნენ და რომლებსაც შესაძლოა პირადად ან მათი ოჯახის წევრების მაგალითზე ჰქონდეთ გამოცდილი სისხლისსამართლის სისტემის ძალადობა, ნაკლებად სავარაუდოა, რომ აღნიშნული სისტემის გაძლიერებას როგორც მათი ძალადობისაგან დაცვის საშუალებას ხედავდნენ.

საინტერესოა, რომ როდესაც დრო მოვიდა LLEEA-სათვის სენატში ხმა მიეცათ, Human Rights Campaign-სა და კანონის მხარდამჭერ სენატის სპონსორებს შორის საიდუმლო მოლაპარაკებების შედეგად, კანონიდან ტერმინი „გენდერული იდენტობა“ საერთოდ გაქრა. ეს ნამდვილად არ იყო შოკი ტრანსი ადვოკატებისათვის. ჯერ კიდევ HCR-ის მიერ, დასაქმების

ადგილას დისკრიმინაციის აკრძალვის შესახებ აქტი გენდერული იდენტობის გამორიცხვის ხანგრძლივმა ისტორიამ, ბევრს გაუჩინა შეკითხვები თუ რამდენად დაინტერესებული იყო ეს ორგანიზაცია ტრანს ინკლუზიით. პრინციპში, საკითხი – უნდა იყოს თუ არა გენდერული იდენტობა დაფიქსირებული სექსუალურ ორიენტაციასთან დაკავშირებულ საკითხებში – ბევრ სხვადასხვა შემთხვევაში იყო წყალგამყოფი. გეების მართული ჯგუფები ხშირად ამტკიცებდნენ, რომ გენდერული იდენტობის ამოღება ერთადერთი შანსი იყო საიმისოდ, რომ კანონი საერთოდ მიეღოთ, რითაც პასუხისმგებლობას არიდებდნენ არჩეულ ოფიციალურ პირებს. ამის საპასუხოდ, ტრანს ადამიანები კითხულობდნენ თუ რატომ იყო კანონმდებლობასთან დაკავშირებული ვაჭრობა ასეთი იაფფასიანი და ხომ არ არსებობდა სხვა სტრატეგიები, რომლებსაც სხვა შედეგების მოტანა შეეძლოთ²⁹.

LLEEA-ისთან დაკავშირებული ამბავი, მათ შორის, მისი კრიტიკის ანალიზი და გენდერული იდენტობის სრული გამორიცხვა კანონიდან იძლევა სივრცეს, რომ გამოვიკვლიოთ სანდოვალისეული მოდელის თავსებადობა ტრანს პოლიტიკაში. ზემოთ მოტანილი სიძულვილით მოტივირებული დანაშაულების კანონის კრიტიკა ცხადყოფს თანასწორობის ფორმასა და რეგოლაციურ ფორმას შორის არსებულ დაპირისპირებაზე, რაზეც სანდოვალი საუბრობს. კანონის მხარდამჭერები იყენებდნენ თანასწორობის ჩარჩოს და აღნიშნულ კანონს მათ წინააღმდეგ არსებული ძალადობისგან თავის დახსნის საშუალებად მიიჩნევდნენ. სიძულვილით მოტივირებული დანაშაულის კანონის მისაღებად კამპანიის მესიჯი შემდეგნაირად შეიძლება ფორმულირდეს – „ჩვენ ვართ ადამიანები, ჩვენც ისევე ვიმსახურებთ, რომ დაცულები ვიყოთ იმისაგან, რასაც კულტურა ძალადობად განსაზღვრავს, როგორც სხვა დანარჩენი ადამიანები.“ კამპანიები, როგორც წესი, ყურადღებას ამახვილებდნენ სიძულვილით მოტივირებული დანაშაულის თეთრ მსხვერპლებზე, როგორებიც იყვნენ მეთიუ შუპარდი და ბრენდონ ტინა. ისინი ცდილობდნენ, თემის მიღმა არსებული ადამიანების თანაგრძნობა დაემსახურებინათ, რომლებსაც გაუჩნდებოდათ მსხვერპლებისადმი თანაგანცდა, რომლებიც მათ ასე ძალიან ჰგავდნენ ყველაფერში, გარდა სექსუალური ორიენტაციისა.

სიძულვილით მოტივირებული დანაშაულების კანონის მოწინააღმდეგეები კი მოითხოვდნენ უფრო ფართო რეფორმირებას და ყურადღებას ამახ-

ვილებდნენ იმაზე, რომ ჩაგვრის მნიშვნელობა არ უნდა იყოს დაკნინებული მხოლოდ ძალადობის ბოლოდროინდელ და სისხლისსამართლის სისტემის მიერ პროპაგანდირებულ კრიმინალის გაგებამდე. ისინი ჰომოფობიურ და ტრანსფობიურ დანაშაულს ხედავენ როგორც განუყოფელს თანამედროვე სისხლისსამართლის სისტემისაგან და ფართოდ გამოყენებულს სახელმწიფოსაგან სხვადასხვა სფეროში. ისინი მხარს უჭერენ ცვლილების ისეთ ხედვას, რომელიც დაფუძნებულია ყველაზე უფრო მონყვლადი, სახელმწიფოს მიერ მრავალმხრივ ჩაგრული ადამიანების გამოცდილებებზე.

აზრთა სხვადასხვაობა ამ ორ ოპოზიციურ ცნობიერებას შორის, როგორც სანდოვანი აღნიშნავს, ნაწილობრივ ხსნის „გახლეჩილობას“, ვინაიდან თითოეული შეხედულება საკუთარ პოზიციას ხედავს მეორის ურთიერთ-გამომრიცხავად. სიძულვილით მოტივირებული დანაშაულების კანონის მომხრეების პერსპექტივიდან, ცვლილება, რომ გენდერული იდენტობა გაჟღერებული ყოფილიყო ფედერალურ კანონში და ხოლო ფედერალურ კანონს ელიარებინა ტრანს ადამიანების ადამიანური არსი და სახელი მათი დაცვის გარანტი, იყო გადამწყვეტი ნაბიჯი სხვა ცვლილებებისაკენ. მთლიანი სისტემის ცვლილება არარეალისტურია. განსაკუთრებით კი ამჟამინდელ პოლიტიკურ კლიმატში გამართლებულია, რომ კავშირი შეკრა სოციალური პრობლემების „კანონითა და წესრიგით“ მოგვარების პოპულარულ მიდგომასთან, რათა მიაღწიო გარკვეულ შედეგს. რევოლუციური პერსპექტივიდან კი, თვალი დახუჭო რასისტულ, სექსისტურ, ჰომოფობიურ და ტრანსფობიურ სისხლისსამართლის მიდგომებზე ტრანსფობიისა და ჰომოფობიისადმი, ტკივილს აყენებს როგორც ტრანს და ქვიარ ადამიანებს ინდივიდუალურად, ასევე აძლიერებს სისტემას, რომელიც გვჩაგრავს, მაშინ როდესაც საერთოდ არ გვთავაზობს რაიმე სანუგეშოს იმ ძალადობის საპირისპიროდ, რომლის წინაშეც გვიწევს ყოფნა.

LLEEA-დან ტრანს ადამიანების სრულად გამორიცხვას მე პოლიტიკურ მიზანშეწონილობას მივანერდი, რაც ხშირად თანასწორობის ფორმისთვისაა დამახასიათებელი, რომლის დემონსტრირებასაც გამუდმებით ახდენდა HRC. მათი მთავარი ზრუნვის საგნად კვლავაც სექსუალური ორიენტაცია რჩება, ხოლო ბრძოლა იმ ადამიანების „ინკლუზიისათვის“ რომლებიც საზოგადოების ზიზღსა და რისხვას განვიციდით, ვინაიდან სექსუალურ ორიენტაციასთან დაკავშირებულ ნომრებთან ერთად, გენდე-

რულ ნორმებსაც ვარდევით, მათი ცალ-საკითხიანი პოლიტიკა ჯერაც არ გაფართოებულა. მათი დღის წესრიგი კვლავაც ვინრო საკითხებზე რჩება ფოკუსირებული – არიან თუ არა გეები და ლესბოსელები ჰეტეროსექსუალების თანასწორი ადამიანები. მათი მხრიდან ტრანსი ადამიანების განგრძობითი გარიყვა ხაზს უსვამს მათ ჩამოუყალიბებლობას თუ რამდენად უნდათ, რომ იმუშაონ საზოგადოების ტრანს ნაწილისათვის. მათი რიტორიკა კვლავაც ეტაპობრიობასა და მიზანშეწონილობაზეა ფოკუსირებული – სჭობს, გამოვიყენოთ ეს შანსი, რათა ჩვენ მივიღოთ რაიმე სარგებელი, თქვენთვის კი მალე დავბრუნდებით. საინტერესოა, რომ მიუხედავად იმისა, HRC ყველაზე კარგად დაფინანსებული ლგბ ორგანიზაციაა ქვეყანაში, მას არასოდეს გაუტანია თუნდაც ერთი ფედერალური კანონი, რომლის პოლიტიკური მიზანშეწონილობაც გამართლებული იქნებოდა.

ნამდვილი საიდენტიფიკაციო დოკუმენტების აქტი

მეორე ლოკაცია, რომლის საშუალებითაც შეგვიძლია დავინახოთ, როგორ ოპერირებენ წინააღმდეგობის ცნობიერების ეს ფორმები ქვიარ და ტრანს პოლიტიკაში, არის 2005 წელს ნამდვილი საიდენტიფიკაციო დოკუმენტების აქტის მიღება. ეს ახალი კანონი არის ნაწილი „ტერორიზმის წინააღმდეგ ომის“ კანონისა და პოლიტიკის ცვლილების, რომელიც მიზნად ისახავდა იმიგრანტების დამატებით მარგინალიზებასა და კრიმინალიზებას. იგი მიღებულ იქნა საინფორმაციო ორომეტრიალში, როდესაც ახალი ამბები გადმოსცემდნენ თუ როგორ შეეძლოთ ტერორისტებს ყალბი ინფორმაციის გამოყენება მართვის მონუმობის მისაღებად. ნამდვილი საიდენტიფიკაციო დოკუმენტების აქტს ორი საამაყო მიღწევა მოჰყვა, რომელიც აქ უნდა აღვნიშნოთ. პირველი, მან გაზარდა ბარიერები თავშესაფრის მაძიებელთათვის. ნამდვილი საიდენტიფიკაციო დოკუმენტების აქტი ცვლის თავშესაფრის მიღების პროცედურას, რითაც თავშესაფრის ოფიცერს აძლევს უფლებას მოითხოვოს, რომ აპლიკანტმა საკუთარი დევნის დამადასტურებელი საბუთი უნდა მიიღოს მისი მშობლიური ქვეყნის მთავრობისაგან. იგი ასევე ამცირებს მოსამართლის უფლებამსოილებას, კითხვის ნიშნის ქვეშ დააყენოს თავშესაფრის ოფიცრების გადაწყვეტილება აპლიკანტის სანდოობასთან

დაკავშირებით, რითაც აპლიკანტს, რომელსაც უსამართლოდ მოექცნენ, ურთულდება, რომ წარმატებას მიაღწიოს გასაჩივრებისას³⁰. დამატებით, ნამდვილი საიდენტიფიკაციო დოკუმენტების აქტი ფუნქციურად ასრულებს ეროვნული საიდენტიფიკაციო ბარათის შექმნის პროცესს, რისი პირდაპირი გზით განხორციელებაც პოლიტიკურად არაპოპულარული გადაწყვეტილება იქნებოდა. ეს კი განხორციელდა ერთიანი სტანდარტის შემუშავებით ავტომობილების დეპარტამენტისთვის (DMVs) მთელი ქვეყნის მასშტაბით, რომელიც მოითხოვდა, რომ ყველა შტატში ერთიანი DVM ID-ბარათები დაემზადებინათ, რათა ეს ბარათები გამოყენებული ყოფილიყო როგორც „ფედერალური ID-ბარათები“, მაგალითად, ფედერალურ შენობებში შესვლისას, თვითმფრინავებში ჩასხდომისას და ა.შ. კანონმა შექმნა ფედერალური სტანდარტი თუ რა ტიპის დოკუმენტი შეიძლება რომ გამოიყენებოდეს, რათა მხარი დაეჭირათ ID ბარათების მოხმარებისათვის და მოეთხოვათ, რომ სახელმწიფო ფლობდეს ყველა იმ დოკუმენტის ელექტრონულ ასლს, რომლის გამოყენებაც ხდება. აღნიშნული ელექტრონული ასლები კი ეროვნული მონაცემთა ბაზის ნაწილი ხდება და ხელმისაწვდომია სამართალდამცავებისთვის.

აღნიშნულ ცვლილებებს განსაკუთრებული მნიშვნელობა აქვს ქვიარ და ტრანს ადამიანებისათვის. თავშესაფარი არის უმნიშვნელოვანესი ეტაპი იმიგრაციის გზაზე ბევრი ქვიარ და ტრანს ადამიანისთვის, რომლებიც აშშ-ში ჩამოდიან, მას შემდეგ, რაც მათ მშობლიურ ქვეყნებში სექსუალური ორიენტაციისა და გენდერული იდენტობის ნიშნით სასტიკი ძალადობა და დევნა დაემუქრებათ. ამასთან, ცვლილებებს საიდენტიფიკაციო დოკუმენტაციასთან დაკავშირებით, რომელიც ამცირებს ცალკეული შტატის შესაძლებლობას, დაანესოს საკუთარი რეგულაციები და რომელიც მოითხოვს დოკუმენტაციის შეგროვებას მონაცემთა ეროვნულ ბაზაში, შესაძლოა მნიშვნელოვანი გავლენა ჰქონდეს ტრანსგენდერ ადამიანებზე. ბოლო ხანებში, DVM-ის წესები სქესის შეცვლის აღიარების შესახებ საკმაოდ განსხვავებულია ქვეყნის მასშტაბით და ხშირად დამოკიდებულია იმაზე თუ რომელ შტატზეა საუბარი და რისი მიღწევა შეძლეს ადგილობრივმა ტრანსგენდერმა აქტივისტებმა. ზოგიერთ შტატში, ადამიანს შეუძლია, შეიცვალოს სქესი DVM ID-ბარათში, თუკი იმის დემონსტრირებას მოახდენს, რომ მან გაიარა გენიტალიური ქირურგიული ჩარევა. ზოგან, DVM ID-ბარათში სქესის შეცვლას მაშინ ახერხებს ადამიანი, თუკი მას შეცვლილი აქვს დაბადე-

ბის მოწმობა. ზოგან კი მხოლოდ ექიმის წერილიც საკმარისია, სადაც მითითებულია, რომ პიროვნება ტრანსგენდერია და მისი მართვის მოწმობა უნდა შეიცვალოს ისე, რომ ასახავდეს პიროვნების იმჟამინდელ გენდერს. ასეთი ჭრელი პოლიტიკა არის უსამართლო და პირობითი და საფრთხეს უქმნის ბევრი ტრანსგენდერის უსაფრთხოებასა და კეთილდღეობას. მიუხედავად ამისა, ის მაინც გაცილებით უკეთესია, ვიდრე ერთიანი ეროვნული პოლიტიკა, რომელმაც, აღსრულებისდა მიხედვით, შესაძლოა გააუარესოს უფლებები და დააწესოს ეროვნული სტანდარტი, რომელიც ერთიანად გაავრცელებს რომელიმე შტატში არსებულ ცუდ სტანდარტს ან რომელიც საერთოდ აკრძალავს სქესის შეცვლის აღიარებას³¹. ამასთან, მართვის მოწმობის მიღებისათვის გამოყენებული დოკუმენტების მონაცემთა ეროვნულ ბაზაში განთავსებას შესაძლოა საყურადღებო შედეგები მოჰყვეს ტრანს ადამიანებისთვის, რომლებსაც ხშირად უწევთ, წარადგინონ წერილები ძალიან პირადი სამედიცინო პროცედურების შესახებ, ისევე როგორც წინა იდენტობასთან დაკავშირებული დოკუმენტების სია აპლიკაციის პროცესში. მაგალითად, ადამიანს, რომელიც ცდილობს მიიღოს მართვის მოწმობა შესაძლოა მოუწიოს დაბადების მოწმობის წარდგენა, რომელშიც დაფიქსირებულია მისი ძველი სახელი და დაბადების გენდერი, სახელის შეცვლის ბრძანებულება სასამართლოსგან და წერილი სამედიცინო პროვაიდერის ან ქირურგისაგან, რომელიც განიხილავს თუ რატომ უნდა ჩაენეროს მას დაბადების მოწმობაში მითითებულისგან განსხვავებული გენდერი. ამ დოკუმენტებზე იმ ფედერალური თუ შტატის მოხელისათვის წვდომა, რომელმაც ამ პიროვნების მართვის მოწმობას უნდა დაარტყას მაგნიტური ზოლი, რათა ბარათი ვალიდური გახდეს, განსაკუთრებულად ზრდის ტრანს ადამიანების მოწყვლადობას და ამცირებს იმის შესაძლებლობას, რომ თავად გადაწყვიტოთ თუ ვის გვინდა რომ გავუმხილოთ ჩვენი ტრანსგენდერის იდენტობა თუ ისტორია. ბევრი ჩვენგანისათვის, სწორედ პოლიციელები არიან ის ადამიანები, ვის ხელშიც ჩვენ შესახებ ინფორმაციის მოხვედრისაც გვეშინია ყველაზე მეტად³².

ლგბტ კონტექსტში ცალ-ვექტორიანი პოლიტიკის შესახებ ზემოთ მოყვანილი ანალიზის მეშვეობით შეგვიძლია, დავაკვირდეთ თუ როგორ ვერ იქცა 2005 წელს ნამდვილი საიდენტიფიკაციო დოკუმენტების აქტის მიღება „გვი საკითხად“, მიუხედავად იმისა, რომ იგი ბევრი მემარცხენე

მოძრაობის კონცენტრირებული პოლიტიკური წინააღმდეგობის ფოკუსად იქცა. აქტის მიღების შემდეგ, საპასუხოდ, რამდენიმე დისკუსია შედგა, ძირითადად ქვიარ პოლიტიკურ სივრცეებში საკონფერენციო პანელების სახით. თუმცა, საერთო ჯამში, ეს საკითხი არასოდეს ყოფილა და არც ახლაა ქცეული ეროვნული ქვიარ პოლიტიკის განსჯის საგნად, რომელიც რესურსებით კარგად აღჭურვილი, წამყვანი ორგანიზაციების გეი პოლიტიკის დღის წესრიგში დაიკავებდა ადგილს.

რესურსებით მდიდარი გეი და ლესბოსური ორგანიზაციების მიერ ტრანს ადამიანების, ფერადკანიანების, ღარიბების, იმიგრანტების და სხვა სახელმწიფოსგან სანქცირებული ჰომოფობიისა თუ ტრანსფობიისადმი განსაკუთრებულად მოწყვლადი ჯგუფების ინტერესების გაუთვალისწინებლობა ახალი ნამდვილად არაა. იგივე შეიძლება ითქვას გეი სიჩუმის შესახებ კეთილდღეობის რეფორმასთან დაკავშირებით ერაყის ოკუპაციაზე, სასჯელაღსრულების დაწესებულებების გაფართოებაზე, უსახლკარობაზე და კიდევ არაერთ საკითხზე. წყალგამყოფები ყოველთვის წარმოიშობოდა ხოლმე ამ საკითხებთან მიმართებაში, განსაკუთრებით, როდესაც მარგინალიზების პროცესი ცალსახად ხილული ხდებოდა, მაგალითად, უსახლკარო ქვიარ ახალგაზრდებისთვის სან ფრანცისკოს გეი სამეზობლოში, კასტროში, თავშესაფრის გახსნაზე უარის თქმისას ან ფერადკანიანი ქვიარ და ტრანს ახალგაზრდების გაძევებისას ნიუ იორკში Christopher Street-ის ბურჯების მიმდებარე ტერიტორიებიდან, მაღალი კლასის წარმომადგენელი გეი, ლესბოსელი და ჰეტეროსექსუალი ადამიანების ერთობლივი ძალისხმევით.

არჩევანი, თუ რა უნდა შევიდეს „გეი დღის წესრიგში“, პრინციპში, არის არჩევა იმისა თუ ვისგან უნდა შედგებოდეს გეი უფლებების მოძრაობა და რა უნდა იყოს მოძრაობის მიზნები. რევოლუციური ცნობიერების მქონე აქტივისტები, რომლებიც აკრიტიკებენ გეი პოლიტიკის დუმილს ამ თემებზე, ამტკიცებენ, რომ გეი მოძრაობის ხედვა, რომელიც შემოიფარგლება ქორწინება/სიძულვილით მოტივირებული დანაშაული/სამხედრო სამსახური/EDNA-ით, არის ფუნდამენტურად არა დამაკმაყოფილებელი, ვინაიდან მისი სტრატეგია მხოლოდ და მხოლოდ სექსუალური ორიენტაციის ნიშნით „დისკრიმინაციის“ არტიკულაციაზე აკეთებს აქცენტს და არ გააჩნია გაცილებით უფრო ღრმა რედისტრიბუციული მიზნები. ცალ-ვექტორი-

ანი პოლიტიკა განწირულია საიმისოდ, რომ პრეტენზია განაცხადოს რამე უფრო სიღრმისეულზე ან რადიკალურზე, გარდა იმისა, რომ თქვას „ჩვენი ჯგუფური იდენტობა არის ადამიანი“ („our identity group is human.“).

დიფერენციალური ცნობიერების შესაძლებლობები ტრანს პოლიტიკისთვის

ეროვნული ტრანს პოლიტიკის ასპექტები, რომელთა შესახებ საუბარიც იმ ისტორიებიდან გამომდინარეა შესაძლებელი, რომლებიც 2005 წელს ნამდვილი საიდენტიფიკაციო დოკუმენტების აქტსა და LLEEA-ის უკავშირდება, ცხადყოფს თუ როგორ ოპერირებს თანასწორობის ცნობიერება (დომინანტი სტრატეგია, რომელსაც მხარს რესურსებით ყველაზე კარგად აღჭურვილი ლგბ(ტ?) ორგანიზაციები უჭერდნენ) და მისი რევოლუციური ცნობიერებით მოტივირებული კრიტიკოსები. მაშინ როდესაც ლგბ(ტ?) მოძრაობის სტრატეგიებისა და ტაქტიკის ეროვნულ დონეზე საჯარო განხილვა საერთოდ აღარ არსებობს, თანასწორობის ტაქტიკები დომინანტ ჩარჩოდ იქცა, მოძრაობის სივრცეებსა და ქვიარ და ტრანს პოლიტიკის თეორეტიკოსებს შორის კი განხეთქილება ძალზე შესამჩნევი გახდა. ეს საკითხები განსაკუთრებით მწვავედ წამოიჭრა ტრანს პოლიტიკაში, ვინაიდან ტრანს ბრძოლა უფრო და უფრო ინსტიტუციონალიზებული ხდება და შესაბამისად, კარგად ნაცნობი შევითხვები პრიორიტეტებთან, ხელმძღვანელობასთან და ექსკლუზიასთან დაკავშირებით კვლავაც აქტუალური ხდება.

დიფერენციალურ ცნობიერებას შეუძლია, შემოგვთავაზოს ალტერნატივა უკვე ნაცნობი თანასწორობა-რევოლუციას შორის დებატების გამეორების ნაცვლად. ეს დებატები ხშირად გადაიზრდება ხოლმე ეტაპობრიობა/პოლიტიკური მიზანშეწონილობასა და იდეალიზმს შორის დაპირისპირებად, როგორც ამას წარმოაჩენენ თანასწორობის მომხრეები, ან მჩაგვრელი ინსტიტუტების ლეგიტიმიზაციასა და სიღრმისეულ რეფორმას შორის დაპირისპირებად, როგორც ამას რევოლუციური ცნობიერების მომხრეები აფორმულირებენ. ასეთი დებატის მაგალითია მიმდინარე დისკუსია ჯანდაცვის სისტემის რეფორმაზე, რომელმაც უნდა მოიცვას ტრანს ჯანმრთელობაც. ვივინე ნამასტემ, თავის ბოლო წიგნში „სქესის ცვლილება, სოციალური

ცვლილება“, ისევე როგორც თავის სიტყვით გამოსვლაში, 2005 წელს, მონრეალის გვი და ლესბოსელთა სამედიცინო ასოციაციათა კონფერენციაზე, გააკრიტიკა ტრანს უფლებადამცველების მცდელობები, უზრუნველყოთ ტრანს ჯანდაცვის საკითხები ჯანმრთელობის დაზღვევის სარგებლის ფარგლებში³³. ნამასტე განიხილავდა 2001 წელს, სან ფრანცისკოში, ტრანს აქტივისტების წარმატებულ კამპანიას, რომლის შედეგადაც, ქალაქის ადმინისტრაციამ ტრანს ჯანმრთელობასთან დაკავშირებული ხარჯები ქალაქში მომუშავეთა ჯანმრთელობის დაზღვევის სარგებლის ფარგლებში მოაქცია. ცვლილებებზე მომუშავე ერთ-ერთი აქტივისტის, ჯეიმს გრინის 2001 წელს გამოქვეყნებული სტატიის მაგალითზე, ნამასტე ბრალს სდებდა კამპანიის გამარჯვების ზეიმს, უნივერსალური ჯანდაცვის ბრძოლისთვის ძირის გამოთხრაში და მას სტრატეგიულ შეცდომას უწოდებდა, ვინაიდან რეფორმის დამსახურებით ჯანმრთელობის დაზღვევას მოსახლეობის მხოლოდ ვიწრო, დასაქმებული სეგმენტი მიიღებდა³⁴. ნამასტესათვის, რომელიც რევოლუციური ცნობიერების ჩარჩოდან უყურებს პროცესებს, ბრძოლა ჯანმრთელობის დაზღვევის პოლიტიკის შესაცვლელად, რომელიც მხოლოდ საზოგადოების მცირე ნაწილს შეეხება, ნიშნავს სისტემის გაძლიერებას, რომელიც ჯანდაცვაზე წვდომას არ აძლევს მოსახლეობის უმეტესობას და ამერიკელი ტრანს აქტივისტების არასწორ პრიორიტეტიზაციას, რომლებიც ჯობს შეუერთდნენ უნივერსალური ჯანდაცვის სისტემისთვის ბრძოლას, რომლითაც ყველა ისარგებლებს.

აქტივისტებისათვის, რომლებიც ბრძოლაში არიან ჩაბმულები, რათა ტრანს ჯანდაცვის საკითხები ჯანმრთელობის დაზღვევის პროგრამებში მოხვდეს, ნამასტეს კრიტიკა მთლიანად ყურადღების მიღმა ტოვებს იმ არაერთ ბენეფიტს, რომლებიც ამ ეტაპით მიიღწევა. ნიკ გორტონი, ტრანს სამედიცინო ექსპერტი და ექიმი, რომელიც მთელი ქვეყნის მასშტაბით მუშაობს მსგავს კამპანიებზე, აღნიშნავდა, რომ სან ფრანცისკოს კამპანიის ნამდვილი გამარჯვება ის კი არ იყო რომ შეზღუდული ოდენობის ადამიანი ისარგებლებდა შეცვლილი პოლიტიკით, არამედ ის, რომ ეს გამარჯვება გახდებოდა არსებითი მაგალითი მთავრობის მხრიდან ტრანს ჯანდაცვის საკითხების ლეგიტიმურობის აღიარებისთვის³⁵. თავად ექიმი გორტონი საკუთარ თავს უნივერსალური ჯანდაცვის სისტემის მხარდამჭერად მიიჩნევს, ისევე როგორც აქტივისტად, როდესაც საქმე მიდგება ღარიბი

ადამიანებისა და სახელმწიფო მეურვეობის ქვეშ მყოფთათვის ჯანმრთელობის დაცვის ხელმისაწვდომობაზე. ექიმი გორტონი სან ფრანცისკოს კამპანიების მსგავს გამარჯვებებს მიიჩნევს გადამწყვეტად, რათა შეიქმნას პრეცედენტები, რომ სახელმწიფომ აიღოს პასუხისმგებლობა, რათა უზრუნველყოს ამ ტიპის დაცვა. მისი ეს მოსაზრება ჯერ კიდევ ცხარე განსჯის საგანია იმ კონტექსტებში, სადაც შტატებს აქვთ ცალსახად გამორიცხული ტრანს ჯანდაცვა უფასო და შეღავათიანი სამედიცინო დახმარების სახელმწიფო პროგრამებიდან და პატიმარი, გაშვილებული ან პატიმრობაში მყოფი არასრულწლოვან ტრანს ადამიანებს გამუდმებით უარს ეუბნებიან ჰორმონების მიღებასა და სხვა გენდერულად სპეციფიკურ ჯანდაცვის სერვისებზე. ყოველი ასეთი გამარჯვება, მისი გადმოსახედიდან, პრეცედენტს ქმნის რათა ამ ტიპის ჯანდაცვა მოხვდეს ამაჟამად არსებულ პროგრამებში და ამასთან, ეს პრეცედენტები ზრდიან შესაძლებლობას, რომ როდესაც აშშ მიიღებს უნივერსალური ჯანდაცვის სისტემას, ტრანს საკითხები მასში აუცილებლად გათვალისწინებული იქნება, რაც ჯერაც პრობლემურია კანადის არაერთ პროვინციასა და ევროკავშირის ქვეყნებში³⁶.

ამ ტიპის დებატები მიმდინარეობს ტრანს პოლიტიკის ბევრ მსგავს საკითხთან დაკავშირებით: გენდერული იდენტობის დარღვევა (გენდერული დისფორია) უნდა იქნას თუ არა ამოღებული ფსიქიკური აშლილობის (DSM) დიაგნოსტიკისა და სტატისტიკის სახელმძღვანელოდან, ვინაიდან ის გენდერული ვარიაციის პათოლოგიზებას ახდენს თუ ეს არის ტრანს ჯანდაცვის არსებითი ხელსაწყო? უნდა გამოიყენონ თუ არა ადვოკატებმა შებღვალის შესაძლებლობის ნიშნით დისკრიმინაციის სარჩელები ტრანსებთან დაკავშირებულ შემთხვევებში, ვინაიდან ასეთი ქეისები უფრო ადვილად მოხვდება სასამართლოებში ვიდრე გენდერული ნიშნით დისკრიმინაციის სარჩელები, თუ უნდა მოვერიდოთ ამ ყველაფერს, ვინაიდან ისინი ეყრდნობა სამედიცინო საფუძვლებს, რაც გენდერულ იდენტობას ისე წარმოაჩენს, რომ ბევრი ტრანს ადამიანის გამოცდილებას გამორიცხავს? უნდა იბრძოლონ თუ არა იურისტებმა იმ ჰეტეროსექსუალი წყვილების ქორწინების აღიარებისთვის, რომელთაგან ერთ-ერთი ტრანსია, თუ უნდა იბრძოლონ ისეთი კანონისათვის, რომელიც აღმოფხვრიდა ზოგიერთი ტრანს ადამიანის პრივილეგიას იმიგრაციის, ჯანდაცვის ხელმისაწვდომობისა და ოჯახებად აღიარების საკითხებთან მიმართებაში?

უნდა იბრძოლონ თუ არა ტრანს აქტივისტებმა ციხეების რეფორმირებაზე პატიმარი ტრანსების უსაფრთხოების გაზრდისთვის თუ ენერჯია საერთოდ ციხეების გაუქმებისკენ უნდა მიმართონ, ვინაიდან ნებისმიერი რეფორმა ამყარებს ციხის სისტემას და რესურსების მობილიზებას ახდენს, რათა შეიქმნას და შენარჩუნდეს ციხეები?

დიფერენციალური ცნობიერება, როგორც ანალიზის მეთოდი, გვთავაზობს საშუალებას, რომ გავცდეთ თანასწორობა vs რეგოლუციურობის ჩაკეტილ არჩევანს და იმედია, დაგვეხმარება, გავცდეთ ერთმანეთისათვის „გაყიდულის/არარეალისტი იდეალისტი“ სახელების დაძახებას. დიფერენციალურობა გვაძლევს საშუალებას, რომ ჩავერთოთ ტაქტიკურ წინააღმდეგობაში, რომელიც გაათავისუფლებს ტრანს აქტივისტებს ზედმეტი პრეტენზიებისგან ჭეშმარიტებაზე, რომლებიც სანდოვალისეულ ოთხი ფორმის საფუძველში დევს. ნაცვლად ამისა, იგი საშუალებას იძლევა, ჩავგრის წინააღმდეგ ჩვენს პასუხისმგებლობაზე ვფოკუსირდეთ. დიფერენციალური ცნობიერება განსაკუთრებით მიმზიდველია, ვინაიდან ქმნის პირობებს ტრანს თვითგადარჩენისა და ტრანს აქტივიზმისთვის, რაც აშშ-ის მესამე ტალღის ფემინიზმთან ერთად, ანალიზის განხორციელების საშუალებას იძლევა. ტრანს ადამიანები გამუდმებით იბრძვიან სახელმწიფოს მხრიდან ძალადობის წინააღმდეგ, რაც ხშირად იწვევს და სრულდება ჩვენი არაპროპორციული გადარიბებით და თავისუფლების აღკვეთით. როგორც გენდერული აუტსაიდერები, ტრანს ადამიანები აწყდებიან მთავრობის მხრიდან აულიარებლობას, არ აქვთ წვდომა იდენტობის დამადასტურებელ დოკუმენტებზე და სხვა ელემენტარულ საჭიროებებზე, რაც მუშაობის საშუალებას მისცემდა მათ. გარდა ამისა, ხშირად ხდება ტრანსების არასწორი კლასიფიკაცია თავშესაფრებში, საერთო საცხოვრისებში, საპატიმროებსა და ციხეებში, სადაც ძალიან ბევრი ჩვენგანი ხვდება.

ჩვენი წინააღმდეგობის ისტორია ცხადყოფს, რომ ჩვენ გამუდმებით ვაწყდებოდით უარყოფას ჩვენს მშობლიურ თემებსა და აქტივისტურ მოძრაობებში, თეთრკანიანი ფემინისტების ზოგიერთი ფრთა კი საერთოდ „მამაკაცური პრივილეგიების“ მქონე სექსისტების იარაღიყსაც გვანებებდა³⁷; მეინსტრიმი გვი და ლესბი უფლებების მოძრაობები ახდენდნენ ჩვენს მარგინალიზებას და ამოშლას, ვინაიდან ჩვენი მათთან ასიმილირება

შეუძლებელი იყო; გვინევდა გამუდმებული ურთიერთობა სამედიცინო ისტებლიშმენტთან, რომლებიც ჩვენს გაქრობას ცდილობდნენ, რისთვისაც ხან ტრანს ჯანდაცვაზე გვეუბნებოდნენ უარს, ხანაც მას ისეთ პირობებში გვანვდიდნენ, რომელთა გადალახვასაც ჩვენ, როგორც უკვე არა-ტრანს ადამიანები ვცდილობდით, ტრანზიციის შემდეგ³⁸. ტრანს გადარჩენა ითხოვს მრავალგვარი ნარატივების გამოყენებას ჩვენი იდენტობების, ჩვენი გენდერისა და სხეულების შესახებ რწმენების, ჩვენი სექსუალური პრაქტიკებისა და მისწრაფებების, ოჯახებთან ჩვენი ურთიერთობების და სხვა არაერთი ინფორმაციის შესახებ, რომელთა დამალვასა და უარყოფასაც გამუდმებით გვთხოვს კულტურა. ჩვენ, შესაძლოა, აღგვიქვან მამაკაცებად მატარებელში, ქალებად სოციალური უზრუნველყოფის სამსახურის ოფისში, მამაკაცებად აეროპორტებში, ქალებად კლინიკებში, გენდერულად ახირებულებად ციხეებში და სახიფათო გენდერის მქონეებად თავშესაფრებში. იმისათვის, რომ გადავრჩეთ ძალაუფლების სხვადასხვა ინსტიტუტთან ყოველდღიური ინტერაქციისას, რომელიც ჩვენს კლასიფიცირებას სხვადასხვანაირად ახდენს და ამავდროულად, გვეპყრობა სექსისტურად და ტრანსფობიურად, რომ აღარაფერი ვთქვათ რასიზმზე, ქსენოფობიაზე, შებლუდული შესაძლებლობის ნიშნით დისკრიმინაციასა და ეიჯიზმზე, რასაც ყველაზე მონყვლადი ტრანს ადამიანები აწყდებიან, ჩვენგან მოითხოვს, რომ ჩვენი გამოცდილებებისა და იდენტობის შესახებ ურთიერთსაწინააღმდეგო უამრავ ნარატივს შორის პოზიციები ვიცვალოთ. სანდოვალი აღწერს თუ როგორ აღმოცენდება დიფერენციალური ცნობიერება იმ ფერადკანიანი ქალების გამოცდილებებიდან, რომლებიც სახელმწიფოს მხრიდან ძალადობას აწყდებიან და უწევთ, ოსტატურად გასწიონ წინააღმდეგობა ცნობიერების სხვადასხვა ფორმის გამოყენებით. ეს პირობები გამოძახილს ჰპოვებს ბევრი ტრანსის გამოცდილებაში, განსაკუთრებით იმათ გამოცდილებებში, ვისაც ხშირად უწევს პოლიციის და სახელმწიფო ძალადობისა თუ კონტროლის წინაშე წარდგომა: ღარიბები, ფერადკანიანები, იმიგრანტები და დაპატიმრებულები.

დიფერენციალური ცნობიერება ასევე თავსდება უფრო ფართო სურათში, ტრანს გადარჩენის აქტივიზმის კონტექსტში. მიუხედავად იმისა, რომ არსებობს აზრთა სხვადასხვაობა იმაზე, თუ როგორ უნდა იყო დანახული და გააზრებული გენდერი, რატომ არიან ადამიანები ტრანსგენდერები,

როგორ უნდა მიუდგნენ ტრანსგენდერი ადამიანები ჩვენს ცხოვრებას, რაც მანიფესტაციას ჰპოვებს ხოლმე ტრანს თემის შიგნით კონფლიქტებში, ტრანს აქტივისტებს მაინც უწევთ, რომ განსხვავებების მიუხედავად, საერთო მიზნებისთვის ერთად იმუშაონ. ათობით ტრანს აქტივისტურ სივრცესა და კამპანიაში მიმუშავია, სადაც ადამიანები, რომლებიც საკუთარ იდენტობას პოსტმოდერნული გენდერის დეკონსტრუქციის ჩარჩოდან უყურებდნენ, მუშაობდნენ ადამიანებთან, რომლებიც ტრანს იდენტობას ფსიქიკური ჯანმრთელობის დარღვევად მიიჩნევდნენ, ანდა რომლებიც ტრანს იდენტობას გენეტიკურ მოვლენად აღიქვამდნენ. აზრთა ასეთმა (და კიდევ არაერთმა) სხვადასხვაობამ, რა თქმა უნდა, შესაძლოა, გამოიწვიოს გარდაუვალი კონფლიქტები სხვადასხვა საკითხზე, მაგრამ ძალიან ხშირად ტრანს ადამიანები, გენდერისა და საკუთარი ცხოვრების განსხვავებული გაგებით ახერხებდნენ, რომ შეთანხმებულიყვნენ საერთო ნარატივსა და სტრატეგიაზე, რათა მიეღწიათ მიზნებისთვის, რომელიც ყველა ტრანსისათვის სარგებლის მომტანი იქნებოდა. მაგალითად, სამედიცინო ხელმისაწვდომობაზე, პირადი იდენტიფიკაციის დოკუმენტების ხელმისაწვდომობაზე ან მზარდ მგრძობელობასა და ცნობიერებაზე მნიშვნელოვან ინსტიტუტებში. ამას გარდა, სწორედ ამ განსხვავებულ და კონფლიქტურ შეხედულებებს ვიყენებთ ჩვენ ძალიან ხშირად სასურველი ცვლილების მისაღწევ ტაქტიკებად.

დიფერენციალური მუშაობის ერთი ასეთი მაგალითი ბოლო ხანებიდან, რომელიც ტრანს პოლიტიკის განხილვას შეეხებოდა, უკავშირდება კამპანიას ნიუ იორკში ტრანს ადამიანებისათვის თავშესაფრების ხელმისაწვდომობისთვის. ნიუ იორკის უსახლკართოთა სერვისების დეპარტამენტს (DHS) არ ჰქონდა წერილობით განცხადებული პოლიტიკა ტრანს ადამიანების თავშესაფრებში განთავსების შესახებ³⁹. როგორც წესი, ეს ინსტიტუცია ტრანს ადამიანებს დაბადების გენდერი მიხედვით ათავსებს და გადაჰყავს თავშესაფრში და მხოლოდ ამის შემდეგ აღმოაჩენენ ხოლმე, რომ პიროვნება ტრანსია. თავშესაფრის ყოფილი მაცხოვრებლები, განსაკუთრებით ტრანს ქალები, იტყობინებიან გაუპატიურებისა და სექსუალური შევიწროების შესახებ მამაკაცთა თავშესაფრებში, სადაც მათ ათავსებენ ხოლმე. შედეგად, უამრავ ტრანს ადამიანს ეშინია, შევიდეს თავშესაფრების სისტემაში და რჩება უსახლკაროდ ქუჩაში, ვინაიდან ისი-

ნი ვერ აკმაყოფილებენ DHS-ის ხანგრძლივი საცხოვრისების პროგრამის მოთხოვნებს. აქტივისტები მუნიციპალიტეტის ყურადღების ამ პრობლემაზე მიქცევას ცდილობდნენ, როგორც მინიმუმ, ათწლეულის მანძილზე, ისე რომ ვერავითარ ცვლილებას ვერ მიაღწიეს პოლიტიკაში. 2003 წელს, აქტივისტების ახალმა ჯგუფმა დაიწყო მოლაპარაკებები DHS-თან იმ მიზნით, რომ ჩამოეყალიბებინათ პოლიტიკა, რომელიც თვითიდენტიფიცირებას და ტრანს ადამიანების უსაფრთხოებას აქცევდა გადამწყვეტ საფუძვლად თავშესაფრების სისტემაში ადგილების გამოყოფისას. შეხვედრები Sylvia Rivera Law Project-ის, The New York City Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender Community Services Center-ის, Queer for Economic Justice-ისა და DHS-ის წარმომადგენლებს შორის ორი წლის მანძილზე მიმდინარეობდა, ხშირად მტრულ გარემოში, რომლის დროსაც, DHS მერყეობდა მათი პრაქტიკის შეცვლასთან დაკავშირებით სრულ უარსა და სპეციალური პოლიტიკის შემუშავებას შორის. DHS-ის კონტრარგუმენტები იოლად გამოსაცნობი იყო: (1) არა-ტრანს ქალები თავს არაკომფორტულად იგრძნობდნენ იმ ტრანს ქალებთან, რომლებსაც გენიტალიური ოპერაცია გაკეთებული არ ჰქონდათ ან რომლებიც „გამოიყურებოდნენ როგორც კაცები“, ამიტომ პატივი უნდა ვცეთ მათ უფლებებს; (2) ჩვენ ვერ შევძლებთ, რომ გავარჩიოთ ვინაა ნამდვილი ტრანსი და ვინ იტყუება, რათა მოხვდეს ქალების თავშესაფარში; (3) ეს არ არის რეალური პრობლემა; (4) ჩვენი კომპიუტერული პროგრამა მოძველებულია და მასში გენდერის ცვლილება შეუძლებელია. ამავდროულად, შესაძლოა შემოეთავაზებინათ, რომ ისინი დათანხმდებოდნენ ქალების თავშესაფრებში ისეთი ტრანს ქალების განთავსებას, რომლებსაც ფემინური გარეგნობა ანდა გენიტალიური ოპერაცია ჰქონდათ გაკეთებული.

კოალიციამ არაერთგზის გააბათილა DHS-ის არგუმენტები, ხაზს უსვამდა, რომ ოპერაციასთან დაკავშირებული სტატუსი არარელევანტური იყო, რომ უსახლკარო ადამიანებს მათი კლასობრივი კუთვნილება უნესებდა ზღვარს, რომლის გადალახვასაც ისინი ვერ ახერხებდნენ, რომ უსახლკარო ადამიანებს არ ჰქონდათ იმის საშუალება, რომ მათი გარეგნობის ფემინიზება მოეხდინათ, რომ არაეთიკური იყო ტრანს ქალებთან დაკავშირებით სხვა ქალების მიუხვედრელობით გადაწყვეტათ ტრანს ქალებისთვის თავშესაფრის მიცემა და რომ ზოგიერთი ადამიანის თაღ-

ლითობა ან სექსუალური ძალადობის განზრახვა არ უნდა ყოფილიყო გადამწყვეტი უსახლკარო ადამიანების მონაცვლადი ჯგუფის თავშესაფართან დაკავშირებული პოლიტიკის განმსაზღვრელი. თანმდევი გამოწვევა იყო მოლაპარაკებების დროს გამოჩენილი სიჭიუტე და უნდობლობა, რაც ზოგჯერ DHS-ის იურისტებსა და ჩემ შორის შელაპარაკებებით სრულდებოდა ხოლმე, ვინაიდან მათ ფუნდამენტურად არ სჯეროდათ, რომ ჩვენ შეგვეძლო სასამართლო სარჩელის მოგება ამ საკითხთან დაკავშირებით და ამის გამო, არც სურდათ რეალური ცვლილება განეხორციელებინათ.

2005 წელს, კოალიციამ გააფართოვა თანამშრომლობა სხვა ლგბტ და სიღარიბეზე მომუშავე ორგანიზაციებთან, რის შემდეგაც დაიწერა წერილი მერის სახელზე, სადაც საუბარი იყო DHS-ის უუნარობაზე, მოეხდინა ცვლილება, რასაც მერმა სათანადო ყურადღება მიაქცია. სასწაულებრივად, წერილს მოჰყვა დაუყოვნებლივი მოქმედებები – DHS-მა აიღო პოლიტიკის მოდელი, რომელიც კოალიციამ მიაწოდა აშშ-ისა და კანადის მთავრობას და მის მიხედვით შეიქმნა ძალიან კონსერვატიული პირველადი ვერსია. შემდეგ შეხვედრაზე მათმა წარმომადგენლებმა თავდაცვის ტონით წავიკითხეს მთავარი პუნქტები მათი პირველადი ვერსიის, რითაც გვაგრძნობინეს, რომ ისინი ხედავდნენ ჩვენს უნდობლობას, ვინაიდან მათ მაღლა მდგომ ინსტიტუციებს მივმართეთ და აღარ ჰქონდათ პოლიტიკაზე ერთად მუშაობის სურვილი. პოლიტიკის დოკუმენტი შეიცავდა არაერთ ანტი-ტრანს და უსახლკართა წინააღმდეგ მიმართულ რამდენიმე ელემენტს იმ პოლიტიკების მაგალითებიდან, რომლებიც ჩვენ გავუზიარეთ. დოკუმენტში გამოყენებული იყო სან ფრანცისკოს პოლიციის წარმომადგენლების ენა, რომელიც ამბობდა „კლიენტმა არ უნდა იცვალოს გენდერი მხოლოდ და მხოლოდ იმის გამო, რომ მას თავშესაფრის მიღება სურს“⁴⁰. შეხვედრებისას, კოალიციის წევრები იყენებდნენ ცვალებად არგუმენტებს, რათა DHS-ისათვის წინააღმდეგობა გაეწიათ, რა დროსაც ზოგჯერ თანასწორობის ცნობიერების პოზიციას იკავებდნენ, ზოგჯერ კი რევოლუციურს. DHS-ის თანამშრომლები ხშირად აღნიშნავდნენ, რომ DHS-მა ჯერ კიდევ დიდი ხნის წინ დააყენა ლგბტ ადამიანებისათვის ცალკე თავშესაფრის აშენების საკითხი, თუმცა, ვინაიდან ჯერაც ვერ გამოიძენბა ასეთი თავშესაფრის ასაშენებელი რესურსი, მათი ბრალი აღარაფერი იყო და მათ ამ საქმეში საკმარისი გააკეთეს. ამ შემთხვევაში,

კოალიციის წევრები იყენებდნენ თანასწორობის არგუმენტებს და აღნიშნავდნენ, რომ სპეციალური თავშესაფრის აშენება, რომელიც უსახლკარო ტრანსების უმნიშვნელო ნაწილს გასწვდებოდა მხოლოდ, დამაკმაყოფილებელი არ იყო და რომ საჭირო იყო პოლიტიკის ცვლილება, რომელიც უზრუნველყოფდა, რომ ტრანს ადამიანების განთავსების საკითხი მთელს სისტემაში მოწესრიგებულიყო. ჩვენ გამოვარკვიეთ, რომ ყველა ტრანს ადამიანს არ სურს, რომ ლგბტ თავშესაფარში განთავსდეს ან არ ახდენს საკუთარი თავის იდენტიფიცირებას ლგბტ-ად ან ტრანსად, და ლგბტ თავშესაფრის გახსნა მართალია თავისთავად სასარგებლო მოვლენა იყო, მაგრამ ვერ გადაწყვეტდა იმ საკითხებს, რომლებსაც ჩვენ განვიხილავდით. სხვა შემთხვევებში კი, ჩვენი არგუმენტები უფრო ცალსახად ფოკუსირდებოდა მთლიან სისტემაზე როგორც პრობლემაზე. ვეყრდნობოდით რევოლუციურ ცნობიერებას და ხაზს ვუსვამდით, რომ თავშესაფრების სისტემა, რომელიც მთლიანად ორადაა გაყოფილი ბინარული გენდერული ნიშნით, ქმნიდა ფუნდამენტურ წინააღმდეგობებს უსახლკარო ტრანს ადამიანებისათვის, რაზეც აუცილებლად უნდა ებრუნა ქალაქის მმართველობას. ამ შემთხვევაში, ჩვენ ვსაუბრობდით, რომ ქალაქს უნდა შეექმნა ალტერნატივები თავშესაფარში მიღების დამკვიდრებული იმ სისტემისა, რომლის მიხედვითაც მამაკაცები მხოლოდ ამა თუ იმ კონკრეტულ დანესებულებაში უნდა მიეღოთ, ქალი კი სხვებში.

უსახლკარო ტრანს ადამიანების უმეტესობისთვის, რომლებსაც არ გააჩნიათ საიდენტიფიკაციო დოკუმენტები, რაც დაადასტურებს მათ აშუამინდელ გენდერს, იმ სირთულეების გამო, რომლებიც არსებობს დოკუმენტებში გენდერის შეცვლასთან დაკავშირებით, თავშესაფრებში მიღების სისტემა აძლიერებს გენდერულად არასათანადო მიღების პირობებს. ორად გაყოფილი მიღებისა და განთავსების სისტემით გამოწვეული დაბრკოლებების შესახებ ჩვენი არგუმენტი ნაწილობრივ ნასესხები იყო შებენილი შესაძლებლობის მქონეთა უფლებების მოძრაობისგან. სწორედ მათ წამოიწიეს პირველებმა დისკუსია „ხელმისაწვდომობის“ შესახებ, რომ „გარშემო საგნები ისეა მოწყობილი“, რომ იქმნება ხელოვნური ბარიერები იმ ადამიანების სრული ჩართულობისთვის, რომლებსაც სამართლიანი ცვლილების შემთხვევაში, შეეძლებოდათ, მონაწილეობა მიეღოთ სხვადასხვა აქტივობაში და ექნებოდათ პრივილეგიები, რისგანაც აშუამად

ისინი გამოირიცხულები არიან. აღნიშნული ხედვა სცდება თანასწორობის მოდელს და გადაიზრდება რევოლუციურ ცნობიერებაში, ვინაიდან იგი მოითხოვს, რომ მოხდეს ცვლილებები იმაში თუ როგორ ოპერირებს სამყარო, რათა აღმოიფხვრას ჩაგვრა. ნაცვლად უბრალო მოთხოვნისა, რომ ადამიანებმა აღმოიფხვრან სამსახურისა და საცხოვრისის მიღების შესაძლებლობების ხელისშემშლელი პირობები შუშ პირებისადმი წინასწარგანწყობების გამო, ეს ხედვა მოითხოვს, რომ საცხოვრისისა და დასაქმების პირობების რესტრუქტურზაცია მოხდეს, რათა აღმოიფხვრას წინაღობები რომლებსაც შუშ პირები აწყდებიან. თავშესაფრის მოთხოვნა, რომელიც ამ გააზრებებზე იყო დაფუძნებული, აცხადებდა, რომ ტრანს ადამიანებს თავშესაფრების კარებიც რომ არ მიუხურონ, ხელმისაწვდომობა მაინც პრობლემურად რჩება, ვინაიდან ისინი ტრანს ადამიანებს ათავსებენ არასათანადოდ და საშიშროებას უქმნიან ჩვენს უსაფრთხოებასა და კეთილდღეობას. ლავირება თანასწორობისა და რევოლუციურ ტაქტიკებს შორის იყო გადამწყვეტი DHS-ის თანამშრომლების განათლებისთვის იმ პრობლემების შესახებ, რომელთა შესახებაც მათ შემდეგ ინფორმაცია უნდა მიეტანათ თავიანთ უფროსებთან და დაერწმუნებინათ ისინი ცვლილების აუცილებლობაში, გაემართლებინათ სპეციფიკური პოლიტიკის საჭიროება და ჰქონოდათ გამზადებული პასუხები DHS-ის თავდაცვის სტრატეგიებზე.

როდესაც DHS-მა წარმოგვიდგინა მათი პოლიტიკის პირველადი ვერსია, აღნიშნული დოკუმენტის ფოკუსში თანასწორობის ჩარჩო იყო მოქცეული. კომისრის მოადგილემ, როდესაც საუბარი დაიწყო შენიშვნებზე, განაცხადა, რომ ისინი აპირებდნენ ტრანს ადამიანების თავშესაფრებში განთავსებას თვითიდენტიფიკაციის საფუძველზე და სურდათ, შეექმნათ პოლიტიკა, რომელიც მთელ სისტემაზე გავრცელდებოდა, ვინაიდან იცოდნენ, რომ „გამოცალკევებული, მაგრამ თანასწორი არ ნიშნავს თანასწორს.“ არ იყო გასაკვირი, რომ ისინი ჩაეჭიდნენ ჩვენს შედარებით კონსერვატიულ არგუმენტებს, თაღლითობის რისკზე ფოკუსირებულ უსახლკართოა წინააღმდეგ მიმართულ მაგალითებს იმ პოლიტიკებიდან, რომლებიც ჩვენ მივანოდეთ. მათი პოლიტიკის დოკუმენტის პირველადი ვერსია დიდწილად აქცენტირებას აკეთებდა გარანტიებზე, რომ ტრანს ადამიანებს არ მოეტყუებინათ მათ გენდერთან დაკავშირებით და რომ

იდენტობაზე დაფუძნებული განთავსების სტრატეგია ყოფილიყო მტკიცე. მას შემდეგ, რაც მივალწიეთ დიდი ხნის ნანატრ გამარჯვებას, რომლითაც დაგვთანხმდნენ, რომ შექმნილიყო წერილობითი დოკუმენტი და პატივი ეცათ თვითიდენტიფიცირებისთვის, ნაცვლად დაბადების გენდერის, გარეგნობის და გენიტალიური სტატუსისა განთავსების პროცესში, კოალიციას უკვე შეეძლო, რომ მოლაპარაკებების საგნად ექცია, თუ რას ნიშნავს სრული ხელმისაწვდომობა თავშესაფრებზე და რა შედეგები შეიძლება მოჰყვეს სქესის ნიშნით ორად გაყოფილ სისტემად ტრანს ადამიანებისათვის. არგუმენტად მოვიყვანეთ არაერთი საკითხი, მათ შორის ის, რომ ზოგიერთმა ტრანსმა მამაკაცმა შესაძლოა თავი კომფორტულად არ იგრძნოს მამაკაცთა თავშესაფრებში, რომ ადამიანებს სჭირდებოდათ ჰქონდეთ იმის საშუალება, რომ თავშესაფარში ყოფნისას გაიარონ ტრანზიციის პროცესი და რომ საჭიროა ინდივიდუალური გადანაცვლებები იმასთან დაკავშირებით თუ როდის არიან ისინი მზად საიმისოდ რომ დაწესებულებაში ახალი გენდერის ნიშნის მიხედვით მოხვდნენ, რომ ზოგიერთი ადამიანი საკუთარი თავის იდენტიფიცირებას ბინარული სისტემის მიღმა ახდენს და რომ მათ სჭირდებოდათ მხარდაჭერა რათა მიიღონ გადანაცვლებები თუ რომელი ტიპის თავშესაფარში იგრძნობენ ისინი თავს უსაფრთხოდ. ჩვენ მოვითხოვდით დამატებით შეხვედრებს რათა გაგვემტკიცებინა პოლიტიკები ერთად და ჩავრთულიყავით DHS-ის თანამშრომლების დატრენინგებაში.

დიფერენციალური ცნობიერების გამოყენება არის პასუხისმგებელი ამ პროცესის წარმატებაზე, ვინაიდან მან საშუალება მისცა კოალიციის წევრებს, რომ ჩამოეყალიბებინათ არგუმენტების მთელი წყება, რამაც ქალაქის მუნიციპალიტეტისგან გარკვეული პასუხისმგებლობების აღებაში გადამწყვეტი როლი ითამაშა, რაც დაგვეხმარა, რომ ჩვენს ძალიან ნათლად დასახულ საერთო მიზანს მივახლოვდით. კოალიციის წევრებს ჰქონდათ ცვალებადი ტაქტიკური მიდგომები და თავდადება, რაც იყო იმ სხვადასხვა წინააღმდეგობის ცნობიერების ფორმების გამოვლინება, რაზეც სანდოვალი საუბრობს. თავშესაფართან დაკავშირებულ სამუშაოსთან მიმართებით, ეს განსხვავებები მოიცავდა თავდადების სხვადასხვა დონეს, რათა მიგვეღწია თავშესაფრის ხელმისაწვდომობისთვის იმ ადამიანებისათვის, რომლებიც საკუთარი თავის იდენტიფიცირებას ახდენენ გენდერული ბინარულობის

მიღმა, აქვთ განსხვავებული იდეები ნიუ იორკში ტრანს სპეციფიკაზე მორგებული თავშესაფრის საჭიროებასა და სასურველობაზე და აქვთ განსხვავებული შეხედულება თუ რამდენად აგრესიული მიდგომა უნდა გვქონდეს ქალაქის მმართველობასთან. მიუხედავად ამისა, ჩვენ გვქონდა საერთო რწმენა, რომ დაბადების სქესის მიხედვით განთავსება მიუღებელია და რომ იდენტობასა და უსაფრთხოებაზე დაფუძნებული განთავსების პოლიტიკის მიღწევა იყო გადამწყვეტი უსახლკარო ტრანს ადამიანების გადასარჩენად ნიუ იორკში. ამან კი საშუალება მოგვცა, რომ გამოგვეყენებინა დიფერენციალური ტაქტიკები ერთობლივად და გადაგველახა ტრანსფობიური და ცვლილების მოწინააღმდეგე ბიუროკრატია, რათა მათთვის მიგვეწოდებინა სამუშაო ჩარჩო, რაც დაეხმარებოდათ რომ გაეგოთ და მხარი დაეჭირათ ჩვენი პოზიციისთვის, რისთვისაც ცვლილებების აუცილებლობის მოთხოვნით სხვადასხვა მხრიდან ვახორციელებდით მათზე წნეხს.

დასკვნა

სანდოვალის მოდელი არის გასაღები ცნობიერების იმ შტრიხების გამოსაკვეთად, რომელიც ხშირად აზრთა სხვადასხვაობას იწვევს იმ აქტივისტებში, რომლებიც მსგავს ან ურთიერთ გამამკვეთ საკითხებზე მუშაობენ. ქვიარ და ტრანს პოლიტიკის სფეროში, ყველაზე ხშირად, კონფლიქტი თანასწორობისა და რეგოლუციურ ტაქტიკებს შორის წარმოიშობა ხოლმე. თანასწორობის მომხრე აქტივისტები ეტაპ-ეტაპ ცვლილებისა და მზარდი ნაბიჯების აუცილებლობაზე აპელირებენ, რეგოლუციურობის მხარდამჭერები კი ხაზს უსვამენ, რომ ეს ეტაპები ხშირად ყველაზე მოწყვლად ჯგუფებს არ ითვალისწინებდა (ფერადკანიანები, უსახლკაროები, ახალგაზრდები, ტრანს ადამიანები, პატიმრები და ღარიბები) და მჩაგვრელი სისტემების (ქორწინების ინსტიტუტი, სამხედრო სამსახური, კერძო ჯანმრთელობის დაზღვევა, სისხლისსამართლის სისტემა) დამატებით ლეგიტიმიზაციას ახდენდა. სანდოვალის ანალიზი ხსნის სივრცეს, რათა ამ კონფლიქტის ალტერნატივები გამოვიკვლიოთ. იგი ტრანს აქტივისტებს გვთავაზობს, რომ ჩვენი წინააღმდეგობაზე ფიქრისას, თავი ავარიდოთ იმ კონფლიქტებსა და შეზღუდვებს, რაც გვი მოძრაობას ჰქონდა და

ნაცვლად ამისა, წინააღმდეგობა დავაშენოთ იმ უნარებზე, რასაც ტრანს ადამიანები ხშირად იყენებენ თვითგადარჩენისათვის, სხვადასხვა ტაქტიკის მობილიზების მეშვეობით, რათა გვექონდეს უფრო ნათელი ხედვა, თუ რა არის ჩვენი მიზანი ჩაგვრის წინააღმდეგ ბრძოლისას.

სანდოვალის აღწერით, მრავალრიცხოვანი ტაქტიკების მიმართვა ჩაგვრის წინააღმდეგ არის ის, რაც დიფერენციალურ ტაქტიკას აერთიანებს. ამ ანალიზის ტრანს პოლიტიკაზე განვრცობით, ვეცდები, კიდევ უფრო მეტად გამოვკვეთო თუ რა ტიპის შეიძლება იყოს ჩაგვრის წინააღმდეგ ეს მიდგომა. მსურს, შემოგთავაზოთ კრიტერიუმები ტრანს აქტივიზმში საკითხთა პრიორიტეტიზაციასთან და ტაქტიკებთან დაკავშირებული გადანწყვეტილებების შესაფასებლად. პირველი გადანწყვეტი ნაბიჯი, ჩემი აზრით, ეს არის ნათელი ხედვის ქონა იმასთან დაკავშირებით თუ როგორი სამყარო გვსურს, იმის გათვალისწინებით, რომ ეს ხედვა მით უფრო გამოსადეგია, რაც უფრო მოცულობითია და შეეხება მრავალრიცხოვან საკითხებს. მაგრამ ასევე იმის გათვალისწინებით, რომ აუცილებლად წამოიჭრება საკითხები, რომელთა შესახებაც ინდივიდებს, ორგანიზაციებსა და მოძრაობებს ჯერ კიდევ არ ჩამოუყალიბებიათ შეხედულება. პროგრამა მინიმუმის სახით, გადანწყვეტია ტრანსგენდერებისა და გენდერული გაძლიერების სხვა სამიზნეების თვითგადარჩენასა და კეთილდღეობასთან დაკავშირებული ცხადი ხედვის ქონა, ისევე როგორც თანამედროვე, ადგილობრივ თუ გლობალურ სოციალურ სამართლიანობასთან დაკავშირებული საკითხების ცოდნა. ეს ხედვა თითქმის აუცილებელია, რომ შეიცავდეს პრინციპებისა და პოზიციის ქონას ანტიდისკრიმინაციული კანონისა და პოლიტიკის რეფორმირებისა და გაძლიერების შესახებ, ტერორიზმის წინააღმდეგ ომისა და ნარკოტიკების წინააღმდეგ ომის ეფექტის შესახებ, იმიგრაციის სისტემის, სისხლისსამართლის სისტემის, სიღარიბისა და კეთილდღეობის სისტემების, გადასახადებსა და სიმდიდრის გადანაწილების, ხმის მიცემის უფლებისა და საარჩევნო სისტემის, ჯანდაცვის, „თავისუფალი ვაჭრობის შესახებ“ შეთანხმებებისა და გლობალური შრომით და გარემოს დაცვის საკითხების შესახებ. ტრანსსპეციფიკური საკითხები, რომლებიც ცხად ხედვას მოითხოვენ, შეიძლება შესწავლილ იქნას პასუხებით შემდეგ შეკითხვებზე: როგორი უნდა იყოს გენდერი? გვჭირდება გენდერული კატეგორიები? ბინარულობა ცვლილების შესაძლებლობით? ორზე მეტი გენდერული კატეგორია? არჩევითი გენდერი?

გენდერის უსასრულო კატეგორიები? გენდერი როგორც გამოხატვა, მაგრამ სახელმწიფოსა და მჩაგვრელი ინსტიტუტებისაგან დაურევულირებელი და მოუხელთებელი? როგორ უნდა შეიცვალოს, თუკი ეს საერთოდ მოხდება, ყველა გავრცელებული ნორმა სქესის მიხედვით სეგრეგირებულ სივრცეებში (სააბაზანოებში, გასახდელეებში, თავშესაფრებში, ჯგუფურ საცხოვრისებში, ციხეებში, საერთო საცხოვრებლებში)? უნდა ჩაითვალოს თუ არა გენდერული აშლილობა ფსიქიკურ შეზღუდულობად? რა დამოკიდებულება უნდა ჰქონდეთ ტრანს ადამიანებს ფემინისტურ მოძრაობებთან? როგორი უნდა იყოს მმართველობა ტრანს ორგანიზაციებსა და მოძრაობებში მულტი-გენდერული და მულტი-რასობრივი მოძრაობის შესაქმნელად?

ერთიანი ხედვის გათვალისწინებით, რომელიც მოიცავს ყველა ან ზოგიერთ ზემოხსენებულ საკითხს, ორგანიზაციებს ან კოალიციებს შეუძლიათ გამოიყენონ ქვემოთ მოტანილი კრიტერიუმები, რათა გაზომონ ჩართულობა პოლიტიკურ ბრძოლაში. იმისათვის, რომ განსაზღვრონ ჩართულობა, ტრანს აქტივისტებმა უნდა დასვან შემდეგი შეკითხვები:

- რა ეფექტი ექნება ამ კამპანიას ან აქტივობას ჩვენი თემის ყველაზე მონყვლად წევრებზე?
- ვინმე ხომ არ განიცდის გარიყულობას თუკი ამა თუ იმ მიზანს ან სტრატეგიას განვახორციელებთ? ჩვენი თემის რომელიმე ნაწილის მარგინალიზება ხომ არ ხდება ამ სტრატეგიის, ჩარჩოს ან რიტორიკის გამოყენებით?
- რამდენად ჯდება ესა თუ ის კონკრეტული კამპანია ჩვენს ზოგად წარმოდგენაში თუ როგორ სამყაროში გვსურს ცხოვრება ან რა კონკრეტული ტიპის სისტემას გვსურს რომ მიემართებოდეს იგი? ამ კითხვით ჩვენ რეფორმა/რევოლუციის საკითხს განვიხილავთ: ლეგიტიმიზებას ხომ არ უკეთებს ეს სტრატეგია მჩაგვრელ სისტემას? ღირს თუ არა ეს დათმობა იმ დაუყოვნებლივი შედეგისთვის, რომელსაც ჩვენი ბენეფიციარები მიიღებენ თვითგადარჩენის ან პოლიტიკური ჩართულობის თვალსაზრისით, ვინაიდან აღნიშნული რეფორმა ღირებულება ჩვენი თემის ყველაზე მონყვლადი წევრების უნარების განმტკიცების მხრივ, რაც საშუალებას მისცემს მათ, რომ უფრო სიღრმისეული ცვლილებებისთვის იბრძოლონ და წინააღმდეგობა გაუწიონ მჩაგვრელ ინსტიტუტებს?

ეს შევითხვები, ტრანს მოძრაობის შესახებ უფრო ფართო ხედვასთან ერთად კომბინაციაში, შესაძლოა, დაგვეხმაროს ჩავერის წინააღმდეგ ხედვების ხორცშესხმაში, მიმართულებას მოგვეცემს სხვადასხვა პოლიტიკურ ბრძოლაში ჩართულობაზე დისკუსიებისას, რაც, საბოლოო ჯამში, დაგვეხმარება რომ ამ ბრძოლებში ჩავერთოთ პრინციპულად და არა ინერციულად ან რეაქციონერულად.

აღნიშნული კრიტერიუმების გამოყენების თვალნათლივ წარმოჩენისათვის, შეგვიძლია კვლავ იმ მაგალითებს შევხედოთ, რაზეც ამ სტატიაში გვექონდა საუბარი: სიძულვილით მოტივირებული დანაშაულების კანონი, ნამდვილი საიდენტიფიკაციო დოკუმენტების აქტი, ტრანს ჯანდაცვის არსებულ ჯანმრთელობის დაზღვევის სისტემაში ჩართვა და უსახლკართოთა თავშესაფრებზე ტრანს ადამიანების ხელმისაწვდომობა. ამ კრიტერიუმის მიხედვით, კამპანია სიძულვილით მოტივირებული დანაშაულის კანონის შესახებ საერთოდ არ ჩატდება ჩავერის წინააღმდეგ ტრანს კამპანიაში. ეს კანონი ზრდის იმ ტრანს ადამიანების მონყვლადობას, რომლებიც ისედაც სისხლისსამართლის სისტემის სამიზნეები არიან, მაგალითად ღარიბი ან ფერადკანიანი ადამიანები, რომლებსაც პოლიციის მხრიდან ძალადობის ან სისხლისსამართლის ნორმებით დასჯის მოჭარბებული რისკები ემუქრებათ. იგი არ აწვდის ტრანს ადამიანებს დაუყოვნებლივი თვითგადარჩენის საშუალებებს, ვინაიდან ჯერჯერობით არ დადასტურებულა, რომ ეს კანონი ეფექტურია სიძულვილით მოტივირებული დანაშაულის პრევენციისათვის. ნაცვლად ამისა, იგი ზრდის სამართალდამცველთა რესურსებს, რაც საბოლოო ჯამში ისევ ტრანს ადამიანების უსაფრთხოებას ემუქრება.

თუმცა, ნამდვილი საიდენტიფიკაციო დოკუმენტების აქტი, გარკვეული თვალსაზრისით, შესაძლოა იყოს ტრანს აქტივიზმის სამიზნე. მისთვის წინააღმდეგობის განწევა სარგებელს მოუტანს ბევრ მონყვლად ტრანს ადამიანს, იმიგრანტებს და იმ ადამიანებს, რომლებისთვისაც პირადი საიდენტიფიკაციო დოკუმენტების ხელმიუწვდომლობას მძიმე შედეგები აქვს: ახალგაზრდები, აღურიცხავი ადამიანები, უსახლკარო, ღარიბი და ფერადკანიანი ადამიანები. იქიდან გამომდინარე, რომ ეს კანონი ემუქრება ბევრი მონყვლადი ტრანს ადამიანის უსაფრთხოებას, ხოლო კანონისათვის წინააღმდეგობის განწევა თანხმობაში მოდის შემცირებული მიყურადების პრინციპთან, ტრანს ადამიანების სამედიცინო ისტორიების

კონფიდენციალობის გაზრდასთან და არ ახდენს ინსტიტუციების გაძლიერებას ან ლეგიტიმიზაციას, აღნიშნული საკთხი, შესაძლოა, ჩაითვალოს ტრანს აქტივისტების სწორად შერჩეულ პრიორიტეტად.

გორტონ-ნამასტეს დებატიც შესაძლოა შეფასდეს ამ კრიტერიუმებით. მაშინ, როდესაც ნამასტეს კრიტიკა მკაცრად რევოლუციურ ხედვას გამოხატავს, ზემოთ მოტანილი კრიტერიუმების შუქზე გორტონის არგუმენტები, ქალაქში დასაქმებულთა ჯანდაცვის სისტემაში შეყვანასთან დაკავშირებით, გაცილებით უფრო გასაგები ხდება. გორტონისათვის, ტრანს ჯანდაცვის პრეცედენტის შექმნა გადამწყვეტი მნიშვნელობისაა, რათა მომავალში მისი ადგილი უნივერსალური ჯანდაცვის სისტემაშიც გამოიძენოს. პრეცედენტი გააძლიერებს არგუმენტს, რომ ამ ტიპის ჯანდაცვა აუცილებლად შევიდეს უფასო და შეღავათიანი სამედიცინო დახმარების სახელმწიფო პროგრამის ბენეფიციარებისთვის, პატიმრებისთვის, გაშვილებული ახალგაზრდებისთვის და იმ სხვა ადამიანებისთვის, რომლებისთვისაც ტრანს ჯანდაცვა ყველაზე მიუწვდომელი რჩება ხოლმე, როდესაც ის „არჩევითია“ ან არ იფარება დაზღვევით. პრეცედენტის დაშვება არ უკეთებს ლეგიტიმიზაციას არსებულ ჯანდაცვის სისტემას და არც უნივერსალური ჯანდაცვის სისტემის წინააღმდეგ არგუმენტს ქმნის. ფაქტობრივად, ეს არის წინაპირობა საიმისოდ, რომ მივალწიოთ უნივერსალურ ჯანდაცვას, რომელიც მოიცავს ტრანსების ჯანმრთელობაზე ზრუნვასაც.

ამის მსგავსად, თავშესაფარებზე ტრანსების წვდომის საკითხიც ცალსახად პრიორიტეტულია, როდესაც ამ თემას ზემოაღნიშნული კრიტერიუმებით განვიხილავთ. იმ შემთხვევაშიც კი, თუ კოალიციასა და პასუხისმგებელ ორგანიზაციას აქვთ ხანგრძლივ პერსპექტივაზე განწერილი ხედვა, რომლის მიხედვითაც, სიმდიდრე თანაბრად გადანაწილებულია და ყველას აქვს მუდმივი უსაფრთხო საცხოვრებელი, უსახლკარობისაგან თავის დაღწევა და თავშესაფარზე ხელმისაწვდომობა ცალსახად სასარგებლოა მონყვლადი ტრანს ადამიანებისათვის. ეს საკითხი გადამწყვეტი მნიშვნელობისაა მათი გადარჩენისათვის და წარმოადგენს უკიდურეს საშუალებას, რომ მიიღონ მონაწილეობა და ხელში აიღონ მმართველობა საცხოვრისზე თანასწორი უფლებებისათვის მოძრაობაში.

მოსალოდნელია, რომ ეს კრიტერიუმები არ იყოს სრული, მაგრამ ვიმედოვნებ, რომ სანყის წერტილად მაინც გამოდგება, რითიც ისარგებლებ

ბენ ამერიკელი ტრანს აქტივისტები და ნებისმიერი ტიპის სტრატეგიაში ან კოალიციაში ჩაბმისას, ადგილობრივი იქნება, შტატის თუ ქვეყნის მასშტაბით, დაიწყებენ იმის ნათლად გააზრებასა და გაანალიზებას თუ რატომ ვილტვით სხვადასხვა კამპანიისა და პოლიტიკური ბრძოლისაკენ. მუშაობას ცხადად წარმოდგენილი ხედვით თუ როგორ სამყაროში გვსურს ცხოვრება, დიფერენციალური ცნობიერების გამოყენებას, ექსკლუზიისა და ინკლუზიის, რეფორმისა და რევოლუციის საკითხების გამოკვლევას, შეუძლია უკან მოგვატოვებინოს განმეორებადი კონფლიქტი „ეტაპობრიობასა და იდალიზმს“ შორის და წინ წაგვწიოს არსებითი ცვლილებებისაკენ, რაც გაზრდის იმ ადამიანების პოლიტიკურ ჩართულობას და უსაფრთხოებას, რომლებიც ყველაზე მეტად იტანჯებიან ძალადობრივი გენდერული სისტემებით.

შენიშვნები

1. Lisa Mottet, Remarks at Creating Change Conference 2005, 10 ნოემბერი 2005, ოკლენდი, კალიფორნია, 79 ქალაქსა და პროვინციას აქვს მიღებული გენდერული იდენტობის ნიშნით სპეციფიკური ანტი-დისკრიმინაციული კანონი.

2. იქვე

3. იხ. Robin D.G. Kelley, „The black Radical Imagination“ (Boston, MA: Beacon Press, 2002); ასევე იხ. Angela Davis, Are Prisons Obsolete (New York: Seven Stories Press, 2003); Chandra Talpade Mohanty, Feminism without Borders: Decolonizing Theory, Practicing Solidarity (Durham, NC: Duke University Press, 2003)

4. იხ. William Saletan, Bearing Right: How the Conservatives Won the Abortion Debate (Berkeley, CA: University of California Press, 2004). წიგნი აღწერს აბორტის უფლების მხარდამჭერმა აქტივისტებმა – ადამიანებმა რომლებსაც სურდათ სოციალური ცვლილება, ქალთა თანასწორობა და ჯანდაცვაზე გაცილებით მეტი წვდომა – როგორ დანერგეს თავიანთი მესიჯი პირადი ცხოვრების კულტის პირობებსა და შეზღუდული მმართველობის პირობებში, როდესაც აბორტის მომხრეთა მოძრაობის შედარებით კონსერვატიული არგუმენტების გამოყენებით ხელში აიღეს მართვის სადავეები და სრულიად შეცვალეს სამუშაო ჩარჩო. საგულისხმოა, რომ წიგნი იკვლევს, აბორტის პირად საკითხად ქცევასთან ერთად, როგორ დარჩა ახალგაზრდებისა და დაბალშემოსავლიანი ადამიანების რეპროდუქციული უფლებები დამცველების გარეშე.

5. იქვე

6. Chela Sandoval, *Methodology of the Oppressed* (Minnesota, MN: University of Minnesota Press, 2000). შემდგომში გვერდების ნომრები მოცემულია ტექსტშივე.

7. ამ ტერმინს ვიყენებ წინასწარ განზრახულად და არა ბოლო ხანებში ორგანიზაციათა სახელებსა და მისიის განაცხადებში დამკვიდრებული ტერმინის მიბადვით, რომ ნომინალურად ახსენონ ბისექსუალები და ტრანსგენდერები, ვინაიდან ძირითადად, ინკლუზიის ეს მცდელობები არ სცდება უბრალო პირფერობას. ამ დრომდე, ბევრი ეს ორგანიზაცია საერთოდ არ ასაქმებს ან ასაქმებს ძალიან ცოტა ტრანსგენდერს, როგორც წესი, არა მმართველ პოზიციაზე და პრობლემები, რომლებსაც ტრანს ბენეფიციარები აწყდებიან მათ დღის წესრიგებში არც კი აისახება ხოლმე.

8. „გზრამდები, რომ ამდენი ლესბოსელი და გეი აქტივისტი იხვენება აშშ-ის სამხედრო აპარატში შეღწევას, რომელიც გამანადგურებელი კულტურული, ეკონომიკური და პოლიტიკური იმპერიალიზმის აღმასრულებელია მთელი მსოფლიოს მასშტაბით. უნდა ვიზიემოთ როდესაც ქვიარებისთვის ადამიანების დახოცვა ლეგალური გახდება? ნაცვლად ამისა, პლაკატები, რომლის წაკითხვაც გამიხარდებოდა იქნება „განავრცეთ აკრძალვა ჰეტეროსექსუალებზე“, „მასკულიზმის დემილიტარიზაცია“, „აიკრძალოს სამხედრო სამსახური.“ Ian Barnard, „Fuck Community, or Why I Support Gay Bashing,“ in *State of Rage: Emotional Euphoria, Violence and Social Change*, eds. R. Curry and Terry L. Allison (New York: New York University Press, 1996) 74-90.

9. „იმის პარალელურად, რომ ერთი და იმავე სქესის მქონეთა შორის ქორწინება გეგბსა და ჰეტეროსექსუალებს შორის უთანასწორობის აღმოფხვრას უწყობს ხელს, ის აღრმავებს უთანასწორობას დაქორწინებულებსა და დაუქორწინებულებს შორის. ის აიძულებს ჰომოსექსუალებს, ჰეტეროსექსუალების მსგავსად, რომ ხელი მოაწერონ სახელმწიფოსგან ნებადართულ, რელიგიაზე დაფუძნებულ, კანონიერი ურთიერთობის გაგებას, თუკი მათ სურთ, რომ ისარგებლონ მშობლობისა და უძრავი ქონებით სარგებლობის სრული უფლებით. აღიარებისა და „ნორმალიზების“ სურვილი, რაც ბევრი მხარდამჭერის მთავარი მოტივია, გარდაუვლად გულისხმობს, რომ დაუქორწინებელთა ურთიერთობა და ისინი, ვინც არ უჭერენ მხარს კონვენციურ „ოჯახურ ღირებულებებს“ ნაკლებად ღირებულები და პატივსაცემები არიან,“ *Can Marriage Be Saved?*“ *The Nation*, July 5, 2004, 16.

10. Alisa Solomon, „State to Church: I Want to Divorce, By the Power vested in US: Civil Unions for All – Gay or Straight, Blessings Optional,“ *Village Voice*, March 3-9, 2004.

11. Servicemembers Legal Defense Network-ის მიხედვით, თითქმის სამჯერ უფრო მეტ აფრო ამერიკელ ქალს ეუბნებიან უარს სამხედრო სამსახურში მიღებაზე, ვიდრე თანხმობას, ლათინო ქალების შემთხვევაში კი ეს რიცხვი გაცილებით მეტია, ვიდრე სამსახურებში ჩარიცხულების. Servicemembers Legal Defense Network, „Conduct Unbecoming: The Ninth Annual Report on „Don't Ask, Don't Tell, Don't Pursue, Don't Harass“ (2003): 43-4

12. 2004 წელს, ოპიომ მიიღო შტატის მასშტაბით კონსტიტუციური შესწორება, რომელიც კრძალავდა ერთი და იმავე სექსის მქონეთა შორის ქორწინებას, ისევე როგორც სხვა „ლევალურ სტატუსებს,“ რომლებიც მიახლოებულია ქორწინებასთან. უფლებადამცველები შიშობენ, რომ ასეთი კანონი საფრთხეს შეუქმნის ქორწინებაში არ მყოფ ერთი სექსის მქონე პარტნიორთა შეთანხმებებს, რომლებსაც ჰყავთ შვილები.

13. თანასწორობის ლეგალისტური გაგების პრობლემატურობა, ძალთა სისტემურად უთანასწოროდ გადანაწილების გამო, კარგად აქვთ არტიკულირებული კრიტიკული რასის თეორისტებს. იხ. A.D. Freeman, „Legitimizing Racial Discrimination through Antidiscrimination Law: A Critical Review of Supreme Court Doctrine,“ in *Critical Race Theory: The Key Writings that Formed the Movement*, eds. K. Crenshaw, N. Gotanda, G. Peller, and K. Thomas (New York: New Press, 1996): 29-45; C.I. Harris, „Whiteness as Property,“ in *ibid*, 276-91.

14. იხ. ფრიმენის (*Critical Race Theory*: 29-45) დისკუსია აბორტზე ხელმისაწვდომობის წინააღმდეგ ბოლოდროინდელ თავდასხმებზე, მათ შორის, 2006 წელს, სამხრეთ დაკოტაში აბორტის აკრძალვასთან დაკავშირებით, ხელმისაწვდომია www.naral.org Wendy E. Parmet, „Plan Meaning and Mitigating Measures: Judicial Interpretations of the Meaning of Disability“ *Berkeley Journal of Employment and Labour Law* 53 (2003); 25, Symposium, „Backlash Against the ADA: Interdisciplinary Perspectives and Implications for Social Justice Strategies,“ *Berkeley Journal of Employment and Labour Law* 1 (200): 21.

15. Velia Hancock. „La Chicana, Chicano Movement and Women's Liberation“, *Chicano Studies Newsletter*, University of California, Berkeley (February-March 1971): 3-4.

16. Bernard, „Fuck Community,“ 77

17. ციტირებულია იქვე, 77

18. აღნიშნულ აკრონიმს ბოლო ხანებში აქტიურად იყენებს ბევრი აღიარებული გეი და ლესბი უფლებებზე მომუშავე, ასევე, გარკვეული დოზით, ბისექსუალთა და ტრანსგენდერთა საკითხებზე მომუშავე ორგანიზაცია. თუმცა, მე გარკვეული სიფრთხილით ვეკიდები მის გამოყენებას, ვინაიდან ამ აკრონიმში ტრანს ადამიანების არსებობა, ხშირად შეუსრულებელ პირობად რჩება. იხ. Dean Spade, „Fighting to Win,“ in *That’s Revolting: Queer Strategies for Revisiting Assimilation*, ed. Mattilda Syeamore (New York: Softskull, 2004); 31-8

19. გეი უფლებების ბოლო ხანების ისტორიაში არაერთი სადავო შემთხვევაა საფუძვლიანად განხილული იმის შესახებ, თუ როგორ უჭერდნენ მხარს გეი უფლებებზე მომუშავე ორგანიზაციები კონსერვატორ, რესპუბლიკელ არჩეულ ოფიციალურ პირებს, იმ ვიწრო ინტერესების გამო, რომელთა წინ წამოწევასაც ისინი ცდილობდნენ. The Human Rights Campaign-ის გადაწყვეტილება მხარი დაეჭირა რესპუბლიკელი ალ დამატოსთვის ნიუ იორკის სენატში მოსახვედრად, 1998 წელს და Empire State Pride Agenda-ის გადაწყვეტილება, მხარი დაეჭირა ჯორჯ პატაკისთვის 2002 წელს ნიუ იორკის შტატის გუბერნატორის არჩევნებში, იმის სანაცვლოდ რომ ისინი ხელს მოაწერდნენ სექსუალური ორიენტაციის ნიშნით დისკრიმინაციის აკრძალვის აქტზე (რომელიც იგნორირებას უკეთებდა ნიუ იორკელ ტრანსგენდერებს), ორი ყველაზე გახმაურებული მაგალითია. იხ. Duncan Osborne, „Anger on Eve of Victory, As Gay Rights Vote nears, SONDA and Pride Agenda Have Critics,“ *Gay City News*, December 13–21, 2002, ხელმისაწვდომია ლინკზე www.gaycitynews.com/gcn29/anger.html Michaelangelo Signorile, „A Boost for D’Amato Brings Headaches,“ *New York Observer*, October 28, 1998, ხელმისაწვდომია ლინკზე www.signorile.com/articles/nyoamato.html Charles Kaiser, „The Best Man?“ *New York Magazine*, October 5, 1998, ხელმისაწვდომია ლინკზე newyorkmetro.com/nymetro/news/politics/columns/citypolitic/3148/ GenderPac’s Coors-sponsored reception for a Republican senator at their 2004 Annual Conference on Gender added a highlight from the highest-funded gender-focused organization to the history of this strategy.

20. არსებულმა წინააღმდეგობამ, უნდა შევიდეს თუ არა „გენდერული იდენტობა“ ანტი-დისკრიმინაციული კანონმდებლობის დისკრეციაში, რომელიც ლესბოსური და გეი ორგანიზაციების მიერ იყო წინ წამოწეული, გამოიწვია აზრთა მნიშვნელოვანი სხვადასხვაობა გასულ ათწლეულში. The Human Rights Campaign სულ ახლახან, წლების მანძილზე ტრანსგენდერებისა და ჩვენი პარტნიორების მხრიდან განხორციელებული წნეხის შემდეგ, დათანხმდა, რომ დასაქმებისას არადისკრიმინაციულობის ფედერალურმა აქტმა მოიცვას ის ადამიანებიც, რომლებიც გენდერული იდენტობის ნიშნით განიცდიან დისკრიმინაციას. ანალოგიური წნეხი წარუმატებელი აღმოჩნდა ნიუ იორკის შტატში, სადაც Empire State Pride Agenda-მ წარმატებას მიაღწია სექსუალური ორიენტაციის ნიშნით დისკრიმინაციის აკრძალვის აქტთან დაკავშირებით 2002 წელს, თუმცა, ეს აქტი ტრანსგენდერ ადამიანებს

არ შეეხო. იხ. Andy Humm, „Unity Eludes SONDA Activists, Gender Identity Protection Divides Duane, Pride Agenda,“ Gay City News, December 13–21, 2002, ხელმისაწვდომია ლინკზე www.gaycitynews.com/gcn29/unity.html

21. დისკუსიები იმასთან დაკავშირებით თუ როგორი ურთიერთობა უნდა ჰქონდეთ სოციალურ ცვლილებებზე მომუშავე არასამთავრობო ორგანიზაციებს კორპორაციებთან მუდმივად არსებობდა ლესბი და გეი უფლებების სფეროში. სან ფრანცისკოს ლგბტ ცენტრის ურთიერთობები American Airlines, GenderPac-ის ურთიერთობები IBM-სა და Coors-თან და Natoonal Gay an Lesbian Task Force-ის ორგანიზებული კონფერენციის გამართვა Oakland Marriott-ში ამ დისკუსიების ბოლო დროინდელი მაგალითებია. იხ. Gay Shame, „Are You Ready for Direct Action? Gay Shame, A Virus in the System,“ 2005

22. მმართველების (აღმასრულებელი დირექტორები, მენეჯერები, ადვოკატები) არაპროპორციული რასობრივი, განათლებასა და კლასთან დაკავშირებული პრივილეგიები ლგბტ ორგანიზაციებში, როგორც შტატის, ისე ქვეყნის მასშტაბით უდავოა და დაგვეხმარება იმის გაგებაში თუ რატომ ვერ შეძლებენ ეს ორგანიზაციები, რომ მათმა მუშაობამ ანტი-რასისტული და სიღარიბის საწინააღმდეგო ანალოგიც მოიცვას.

23. აზრთა სხვადასხვაობა იმასთან დაკავშირებით თუ ვის უნდა მიუწვდებოდეს ხელი ისტორიულად ან პოლიტიკურად ქვიარ სივრცეებზე კვლავაც დაპირისპირების საგანია ქვეყანაში. 1999 წელს, კასტროს, სან ფრანცისკოს გეი სამეზობლოს მაცხოვრებლებმა და კომერსანტებმა მკვეთრი წინააღმდეგობა გაუწიეს ახალგაზრდების თავშესაფრის გახსნას. იხ. Jason B. Johnson, „Gay Youth Shelter Meets Resistance Castro Residents, Merchants Oppose Plan for Homeless,“ San Francisco Chronicle, February 5, Methodologies of Trans Resistance 259 1999, ხელმისაწვდომია ლინკზე <http://www.sfgate.com/news/article/Gay-Youth-Shelter-Meets-Resistance-Castro-2948527.php> ნიუ იორკში მიმდინარე დაპირისპირება ვეს ვილიჯის მაცხოვრებლებსა და კომერსანტებსა და ფერადკანიან ტრანს და ქვიარ ახალგაზრდებს შორის, რომლებიც აწყდებიან რასობრივ და კლასობრივ დაყოფას აღნიშნული სამეზობლოს ქუჩებში. იხილეთ ახალგაზრდული ორგანიზაციის ვებგვერდი FIERCE! რომელიც იბრძვის ჯენტრიფიკაციისა და პოლიციის მხრიდან ძალადობის წინააღმდეგ ვეს ვილიჯში. 2005 წელს TransJustice-მა, ორგანიზებულმა ჯგუფმა, რომელიც ფერადკანიანი ტრანს და გენდერულად ნონ-კონფორმული ადამიანების პროექტის Audre Lorde-ის მიერ ჩამოყალიბდა, მსგავსი პრობლემა დააყენა ნიუ იორკში LGBT Community Services Center-თან დაკავშირებით, სადაც ისინი ტრანს ადამიანების განდევნისა და მათ მიმართ ძალადობის შემთხვევებს წააწყდნენ. მიმდინარე დისკუსიებმა პრაიდების ძვირადღირებული ღონისძიებებიდან დაბალ შემოსავლიანი ქვიარებისა და ტრანს ადამიანების განდევნის, ასევე ქვიარ სივრცეების თემის შშმ წევრებისათვის ხელმიუწვდომლობის შესახებ, გაააქტუალურა საკითხი თუ ვისთვის არსებობს ქვიარ სივრცეები.

24. იხ. Dean Spade and Craig Willse, „Freedom in a Regulatory State?: Lawrence, Marriage and Biopolitics,“ *Widener Law Review*, 11:2 (2005): 309–29.

25. Fair Economy-ის ცნობებთან ერთად, რომ აშშ ამჟამად ყველაზე უთანასწორო ქვეყანაა ინდუსტრიულ ქვეყანათა შორის, არსებული უფსკრული სიმდიდრის გადანაწილების თვალსაზრისით, უფრო და უფრო იზრდება კონსერვატიული საგადასახადო პოლიტიკის შედეგად, რომელიც უფრო და უფრო ამცირებს სიმდიდრის გადანაწილების გარანტიებს. იხ. United for a Fair Economy, „The Wealth Gap: A Second Gilded Age?“ ხელმისაწვდომია ლინკზე www.faireconomy.org/estatetax/ETWealth.html გაერთმ განაცხადა რომ ქონებრივი უთანასწორობა გლობალურად კიდევ უფრო იზრდება და დაუყოვნებლივი მოქმედებისკენ მოუწოდა ქვეყნებს „Global Wealth Gap Still Widening Says UN,“ *ABC News*, Friday August 26, 2005, ხელმისაწვდომია ლინკზე www.abc.net.au/news/newsitems/200508/s1446402.htm

26. See National Center for Transgender Equality, www.nctequality.org/Hate_Crimes.asp.

27 იქვე

28. იხ. Katherine Whitlock, „In a Time of Broken Bones: A Call for National Dialogue on Hate Violence and the Limitations of Hate Crimes Legislation,“ *An American Friends Service Committee Justice Visions Working Paper*, ხელმისაწვდომია ლინკზე at www.afsc.org/community/hatecr.pdf ჩვენება ეროვნულ ციხეებში გაუპატიურების აღმოფხვრის აქტის კომისიის მოსმენებიდან, 19 აგვისტო, 2005, ხელმისაწვდომია www.nclrights.org/releases/prison_testimony_081905.htm (დანვრთილებითი ინფორმაცია ციხეებში ლგბტ ახალგაზრდებისა და სრულწლოვნების პირობების შესახებ). დინ სპეიდი, შენიშვნები“იდენტობის მსხვერპლის“ პანელიდან გენდერის, სექსუალობისა და კანონის მერვე ყოველწლიურ სიმპოზიუმზე „Sex, Gender and Crime: The Politics of the State as Protector and Punisher“ *Georgetown Journal of Gender and the Law*, 7: 255–85, March 2005.; Amnesty International, „Stonewalled – Still Demanding Respect: Police Abuse and Misconduct against Lesbian, Gay, Bisexual and Transgender People in the USA,“ 2005, available at www.amnestyusa.org/outfront/document.do?id=ENGAMR510262006.

29. ტრანს ინკლუზიისა და ანტიდისკრიმინაციული კანონმდებლობისათვის ბრძოლის ფართოდ გაშუქებული ორი მაგალითი უკავშირდება სექსუალური ორიენტაციის ნიშნით დისკრიმინაციის აკრძალვის აქტს, რომელიც ნიუ იორკის შტატში 2002 წელს გავიდა და დასაქმებულთა დისკრიმინაციისგან დაცვის ფედერალურ აქტს, რომელიც ჩავარდა. იხ. „NYAGRA’s Response to ESPA’s Open Letter to New York’s LGBT Community on SONDA 25 February 2002“ available at www.nyagra.com/

law/SondaOpnLtr020225.html Matt Foreman, „Enda As We Know It Must Die,“ August 2004, available at www.thetaskforce.org/downloads/OpEdENDAAug2004.pdf

30. „ნამდვილ საიდენტიფიკაციო დოკუმენტების აქტი: ცული კანონი ჩვენი თემისათვის,“ National Center for Transgender Equality and the Transgender Law Center, ხელმისაწვდომია <http://www.realnighmare.org/images/File/NCTE%20realid.pdf>

31 ჩემი მიზანი არ არის, რომ არასაჭირო განგაშის ზარი შემოვცხო. ამ დროისთვის, ჯერაც არ ვიცით თუ როგორ განხორციელდება აღნიშნული პოლიტიკა და რა გავლენა ექნება მას შტატში არსებული გენდერული პოლიტიკის ცვლილებებზე. თუმცა, გასული რამდენიმე წლის მანძილზე, ფედერალური მთავრობის მხრიდან სახელმწიფო უსაფრთხოების საბაბით, ტრანს იდენტობისადმი გადაჭარბებული ყურადღების გამახვილება ნამდვილად დამაფიქრებელია. 2001 წლის 11 სექტემბრის შემდეგ, ტრანს აქტივისტებმა რამდენჯერმე დააფიქსირეს თავიანთი პრობლემები. სახელმწიფო უსაფრთხოების დეპარტამენტმა დააგზავნა გაფრთხილებები აეროპორტებში, რომ თვალყური ედევნებინათ „უბებში გამოწყობილი მამაკაცებისთვის.“ სატრანსპორტო დეპარტამენტმა გასცა განკარგულება შტატის DMV-ებისათვის, რათა გაემკაცრებინათ გენდერის ცვლილება მართვის მოწმობებში. ფედერალურმა საიმიგრაციო სააგენტომ (ყოფილი INS) შეცვალა წესები ქორწინების აღიარების შესახებ იმიგრაციის მიზნებისთვის, რითაც ჩაანაცვლა მანამდე არსებული პოლიტიკა, რომელიც აღიარებდა ჰეტეროსექსუალურ ქორწინებას, როდესაც ერთი პარტნიორი ტრანსი იყო, თუკი შტატი, რომელშიც წყვილი ცხოვრობდა, აღიარებდა მათ ქორწინებას. ახალი პოლიტიკით კი არ აღიარებდა ქორწინებას, რომელშიც ტრანს ადამიანი მონაწილეობდა. ეს ცვლილება კი ცხადყოფდა, რომ თუკი პოლიტიკის მნიშვნელოვანი ცვლილებები, მაგალითად, ნამდვილი საიდენტიფიკაციო დოკუმენტების აქტი, ცალსახად მიმართული იყო იმიგრანტებისაკენ, მთავრობამ იცოდა და მხარს უჭერდა აღნიშნული ეფექტის ტრანს ადამიანებზე გავრცელებასაც

32 პოლიციის მიერ ლგბტ ადამიანებისადმი განხორციელებულ სისასტიკებზე მეტი ინფორმაციისთვის იხ, Amnesty International, „Stonewalled.“

33. სექტემბერი, 2005 GLMA კონფერენცია, მონრეალი, კანდა: Viviane Namaste, Sex Change, Social Change: Reflections on Identity, Institutions and Imperialism (Toronto: Women’s Press, 2005).

34. Ibid., 107.

35. დისკუსია ნიკ გორტონთან, ივნისი-დეკემბერი 2005.

36. იხ, Universal Health Care Action Network-ის ვებგვერდი, www.uhcan.org

37. იბ, Janice Raymond, *The Transsexual Empire: The Making of a She-Male* (London: Women's Press, 1980).

38. იბ, See Dean Spade, *Resisting Medicine, Remodeling Gender*, 18 *Berkeley Women's L.J.* 15 (2003).

39. მას შემდეგ, რაც ამ ესეს პირველი ვარიანტი დაინერა, 2005 წლის იანვარში, ტრანს თემმა მნიშვნელოვან წარმატებას მიაღწია DHS-ის პოლიტიკის დოკუმენტის ფინალურ ვარიანტში, ტრანსგენდერებისთვის უსახლკაროთა თავშესაფრის ხელმისაწვდომობის თვალსაზრისით. ახალი პოლიტიკა ვალდებულებას იღებს, რომ ტრანსგენდერ ადამიანებს საცხოვრებელი მისცეს გენდერულ იდენტობაზე დაყრდნობით და უსაფრთხოების საკითხის გათვალისწინებით, ნაცვლად დაბადების სქესისა და ცალსახად აცხადებს, რომ თავშესაფრის მაცხოვრებლებს არ უნდა აიძულონ რომ ჩაიცვას ისეთი ტანსაცმელი, რომელიც მისი დაბადების გენდერს შეეფერება. პოლიტიკის შესახებ მეტი ინფორმაცია ხელმისაწვდომია ვებ-გვერდზე www.srlp.org.

40 Carolyn Plybon, „Transgender Policy for City-Funded Shelters,“ San Francisco Department of Human Services, October 23, 2003,